

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΜΕ Έργων Υποδομής
ΜΕ Επαγγελματικών

**«Νομοθεσία ανάθεσης μελετών με το ν. 3316/2005:
Συμπεράσματα από την εφαρμογή του,
προβλήματα, προτάσεις»**

Πόρισμα Ομάδας Εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ όπως διαμορφώθηκε και
εγκρίθηκε με την απόφαση 388/09.12.08 της Διοικούσας Επιτροπής

Μέλη Ομάδας Εργασίας:

Ανταβαλίδου Δέσποινα, ΠΜ
Πίλτσης Ιωάννης, ΑΤΜ
Σπυρίδης Άνθιμος, ΑΤΜ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1. ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΗΜΕΡΑ	6
1.1. Οι καινοτομίες του νέου θεσμικού πλαισίου	6
1.2. Εφαρμογή του νόμου	6
1.3. Θετικά στοιχεία του νόμου	9
1.4. Προβλήματα στην εφαρμογή του νόμου	10
1.4.1. Ζητήματα σχετικά με την διαδικασία ανάθεσης	10
1.4.2. Γενικά ζητήματα εφαρμογής του νόμου	11
2. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	12
2.1 Αξιολόγηση Τεχνικής Προσφοράς	12
2.1.1. Κριτήρια και υποκριτήρια αξιολόγησης	13
2.1.2. Διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 6 του	14
2.1.3. Διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 7 του Νόμου	19
2.2. Ειδική Τεχνική Ικανότητα	27
2.3. Προετοιμασία του φακέλου του έργου	27
2.3.1. Γενικά	27
2.3.2. Ποσότητες φυσικού αντικείμενου- αμοιβή μελέτης	28
2.4. Αναθέτουσες Αρχές-Αναπτυξιακές εταιρίες-Πανεπιστήμια	31
2.4.1. Ορισμός Αναθέτουσας Αρχής	31
2.4.2. Μελετητικά Πτυχία Πανεπιστημιακών	34
2.5. Απόδειξη τεχνικής καταλληλότητας με στήριξη σε άλλες επιχειρήσεις (Άρθρο 17 παρ. 3 του Ν. 3316/2005)	36
2.6. Κριτήριο ανειλημμένων υποχρεώσεων	37
2.7. Αλλαγή κατάστασης ατομικού πτυχίου μέλους σύμπραξης ή κοινοπραξίας κατά την διαδικασία ανάθεσης	39
2.8. Αμοιβές μελετών εργολαβικών συμβάσεων	40
2.9. Δημοσίευση Διακηρύξεων	41
3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΣΥΝΟΨΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	43
3.1. Γενικά	43
3.2. Συμπεράσματα	43
3.2.1. Οι καινοτομίες του νέου θεσμικού πλαισίου	43
3.2.2. Τα θετικά στοιχεία του νόμου	43
3.2.3. Προβλήματα στην εφαρμογή του νόμου	44
3.3. Σύνοψη προτάσεων	44
3.3.1. Προώθηση των εκτελεστικών Π.Δ. και Υ.Α	44
3.3.2. Κριτήρια Αξιολόγησης Τεχνικών Προσφορών	45
3.3.3. Οικονομική Προσφορά	46
3.3.4. Ειδική Τεχνική Ικανότητα	46
3.3.5. Προετοιμασία του Φακέλου του Έργου	46
3.3.6. Πτυχία Πανεπιστημιακών	47
3.3.7. Απόδειξη τεχνικής καταλληλότητας με στήριξη σε άλλες επιχειρήσεις	47
3.3.8. Κριτήριο ανειλημμένων υποχρεώσεων	48

3.3.9. Αλλαγή κατάστασης ατομικού πτυχίου μέλους σύμπραξης ή κοινοπραξίας κατά την διαδικασία ανάθεσης	48
3.3.10. Αμοιβές μελετών εργολαβικών συμβάσεων	48
3.3.11. Δημοσίευση Διακηρύξεων	49
3.3.12. Άλλες προτάσεις για μεμονωμένα θέματα	49
4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	50

N. 3316/2005:
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ,
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχουν ήδη συμπληρωθεί τρία χρόνια από την έναρξη της ισχύος του Νόμου 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α/22.2.2005), που θεσμοθετήθηκε, αφενός για να βελτιώσει το σύστημα της ανάθεσης Μελετών Δημόσιων Έργων σε ιδιώτες μελετητές και αφετέρου για να προσαρμόσει την Ελληνική Νομοθεσία περί ανάθεσης συμβάσεων Μελετών και υπηρεσιών, στην Ευρωπαϊκή.

Εκτός από τους παραπάνω γενικούς στόχους, άλλοι βασικοί ειδικότεροι στόχοι της τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου, όπως αυτοί είχαν τεθεί κατά καιρούς από το ΤΕΕ και από τους Συλλόγους των Μελετητών, ήταν:

- α. η σαφής οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής των διατάξεων του θεσμικού πλαισίου,
- β. η εξυγίανση του Μητρώου των Μελετητών, της λειτουργίας των Αναθετουσών Αρχών και της ΓΕΜ,
- γ. η βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης και η αποσαφήνιση των κριτηρίων αξιολόγησης,
- δ. η βελτίωση των συμβατικών θεμάτων, και
- ε. η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την καλύτερη οργάνωση των Γραφείων Μελετών και η βελτίωση της ποιότητας εκπόνησης των Μελετών.

Είναι γνωστό, ότι ο νέος Νόμος έχει διαφορετική φιλοσοφία από το Ν. 716/1977, σε ό,τι αφορά τη διαδικασία ανάθεσης και τα κριτήρια αξιολόγησης των Διαγωνιζομένων, που εκδηλώνουν ενδιαφέρον για την ανάληψη μιας Μελέτης.

Πρώτη και βασική διαφορά είναι η **θεσμοθέτηση της έκπτωσης** στις αμοιβές των Μελετών, που αποτελεί ένα από τα κριτήρια ανάθεσης, αφού συμμετέχει στην αξιολόγηση της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη Προσφοράς».

Μεγάλες αλλαγές έγιναν στις **προσυμβατικές διαδικασίες** (προετοιμασία του Κυρίου του Έργου, διαδικασίες αξιολόγησης, κριτήρια αξιολόγησης κ.λπ.), αλλά και στις **διαδικασίες μετά τη σύναψη της Σύμβασης**.

Μετά την αναγκαία περίοδο προσαρμογής των Αναθετουσών Αρχών και των Μελετητών και Γραφείων Μελετών στα νέα δεδομένα, έχει αρχίσει να επικρατεί μία ισορροπία σε ό,τι αφορά την καταγραφή των θετικών και των αρνητικών στοιχείων του νέου καθεστώτος.

Η ισορροπία αυτή δεν σημαίνει ότι έχουν επιλυθεί τα όποια προβλήματα και ελλείψεις.

Αντίθετα, απεικονίζει μία κατάσταση, στην οποία έχουν καταγραφεί και είναι πλέον γνωστά, εν πολλοίς, τα θετικά σημεία ενώ, ταυτόχρονα, έχουν επισημανθεί οι ελλείψεις και τα προβλήματα της εφαρμογής. Όλοι οι εμπλεκόμενοι είναι έτοιμοι να προσδιορίσουν ζητήματα, όπως:

- α. Ποιες είναι οι θετικές μεταρρυθμίσεις, αν εφαρμόζονται με τον προσήκοντα τρόπο και ποιες είναι οι αδυναμίες, που μετατρέπονται σε τρόπους καταστρατήγησης των όποιων θετικών στοιχείων του νέου Νόμου.
- β. Ποιες είναι οι ελλείψεις, οι παραλείψεις και τα λάθη, που δημιουργούν προβλήματα και ασυνέπειες στην αξιοκρατική και διαφανή αξιολόγηση των διαγωνιζομένων, στη λειτουργία των Μητρώων και τελικά στην παραγωγή των Μελετών.

Αντικείμενο της παρούσας Ομάδας Εργασίας είναι η καταγραφή των παραπάνω θεμάτων και η διαμόρφωση τεκμηριωμένης πρότασης για τη βελτίωση της εφαρμογής του νέου Νόμου.

Η Ομάδα Εργασίας θεωρεί ως δεδομένο το Νόμο 3316/2005 και τη φιλοσοφία του.

Η κριτική, η επισήμανση των ελλείψεων, παραλείψεων και προβλημάτων αφορούν σε συγκεκριμένα θέματα της ισχύουσας Νομοθεσίας και αποσκοπούν στη βελτίωσή της.

Για κάθε θέμα, που τίθεται στην παρούσα εργασία, διαμορφώνονται και οι αντίστοιχες προτάσεις.

Η Ομάδα Εργασίας συστήθηκε με την Α279/Σ21/2007 Απόφαση της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ. Η σύνθεση της Ομάδας είναι:

1. Πίλτσης Ιωάννης, ΑΤΜ, Μελετητής Δ.Ε. (Συντονιστής Ο.Ε.),
2. Σπυρίδης Άνθιμος, ΑΤΜ, Μελετητής Δ.Ε. και
3. Ανταβαλίδου Δέσποινα, ΠΜ, στέλεχος της Διεύθυνσης Δημόσιων Έργων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Εκ μέρους της Μόνιμης Επιτροπής Επαγγελματικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ, τις εργασίες της Ομάδας Εργασίας παρακολούθησε η Πρόεδρος, Γρηγοριάδου Μαρία.

1. ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΗΜΕΡΑ

1.1. Οι καινοτομίες του νέου θεσμικού πλαισίου

Όπως προαναφέρθηκε, ο Νόμος 3316/2005 έχει εισαγάγει ορισμένες πολύ βασικές καινοτομίες, σε σχέση με το προϋφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, οι οποίες έχουν μεταβάλει με ουσιαστικό τρόπο τις διαδικασίες ανάθεσης των Μελετών. Βέβαια, οι περισσότερες από αυτές αφορούν σε θέματα εναρμόνισης της εθνικής Νομοθεσίας με αυτήν της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ήδη είχε ξεκινήσει με το Π.Δ. 346/1998 (ΦΕΚ 230 Α/12.10.1998) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών προς τις διατάξεις της Οδηγίας 92/50 κ.λπ.». Ειδικότερα:

α. Πεδίο εφαρμογής

Ο νέος Νόμος εφαρμόζεται για το σύνολο των «Δημόσιων Συμβάσεων», συμπεριλαμβανομένων, πλην της εκπόνησης Μελετών και της παροχής υπηρεσιών συμβούλου. Έτσι, ο νέος Νόμος αναφέρεται και στον **έλεγχο**, την **επίβλεψη** και τη **διοίκηση μελετών και έργων**, για όλες τις κατηγορίες Μελετών ή υπηρεσιών, που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 αυτού και ανεξαρτήτως της αξίας αυτών.

β. Αναθέτουσες Αρχές

Με το νέο Νόμο **επεκτείνεται με σαφήνεια η έννοια της Αναθέτουσας Αρχής** σε όλες τις Υπηρεσίες του Δημοσίου, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης όλων των βαθμών και τις Επιχειρήσεις αυτών, τις Δημόσιες Επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου και τις Ενώσεις κάθε νομικής μορφής, που συγκροτούνται από τα ανωτέρω Νομικά Πρόσωπα.

γ. Νέοι όροι

Ο Νόμος περιλαμβάνει νέους όρους, που αφορούν σε ουσιαστικές διαδικαστικές μεταβολές, όπως: η «**συμφωνία-πλαίσιο**» ως μια νέα μορφή σύμβασης για ειδικές περιπτώσεις (άρθρο 8), η «**διαδικασία με διαπραγμάτευση**» ως μία νέα διαδικασία ανάθεσης με τη συνδρομή ειδικών προϋποθέσεων (άρθρο 10), οι «**μονάδες φυσικού αντικειμένου**» για τον προσδιορισμό της αμοιβής της μελέτης, ο «**φάκελος του έργου**», που αναφέρεται στην προετοιμασία της Αναθέτουσας Αρχής για την ανάθεση της σύμβασης και οι «**υποστηρικτικές μελέτες και έρευνες**», που διαχωρίζονται από τις υπόλοιπες σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες ανάθεσης.

δ. Διαδικασίες ανάθεσης

Αναλόγως της πολυπλοκότητας του έργου και της δυνατότητας διαμόρφωσης εναλλακτικών λύσεων, ο Νόμος προβλέπει διαφορετικές διαδικασίες ανάθεσης (κατά στάδια της Μελέτης).

Η βασική διαδικασία της ανάθεσης περιλαμβάνει τρία στάδια, στο πρώτο από τα οποία γίνεται ο έλεγχος των τυπικών προσόντων των υποψηφίων, στο δεύτερο γίνεται η αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς τους και στο τρίτο γίνεται η ανάθεση της σύμβασης, λαμβανομένης υπόψη και της Οικονομικής Προσφοράς των υποψηφίων, σε συνδυασμό με την Τεχνική Προσφορά, που έχει ήδη βαθμολογηθεί από το προηγούμενο στάδιο.

ε. Συμβατικά θέματα

Με το νέο Νόμο αποσαφηνίζονται οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες του αναδόχου, αλλά και των οργάνων της Αναθέτουσας Αρχής.

1.2 Εφαρμογή του Νόμου

Για την εφαρμογή του Νόμου, σύμφωνα με το περιεχόμενο των επιμέρους διατάξεών του, απαιτείται η έκδοση μιας σειράς Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στις επόμενες παραγράφους παρατίθενται τα **Προεδρικά Διατάγματα** και οι **Υπουργικές Αποφάσεις**, που προβλέπονται από το Νόμο και αναφέρονται όσα από αυτά έχουν εκδοθεί. Σημειώνεται ότι, επιπλέον αυτών, έχουν εκδοθεί περισσότερες από είκοσι **ερμηνευτικές Εγκύκλιοι**, που περιλαμβάνουν οδηγίες για την ορθή εφαρμογή του Νόμου.

α. Προεδρικά Διατάγματα

- Σχετικά με τους όρους και προϋποθέσεις εγγραφής και κατάταξης στο Μητρώο Μελετητών κ.λπ. (προβλέπεται στο άρθρο 39 παρ. 1 και 7 του Νόμου).
- Σχετικά με τη συγκρότηση Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων (προβλέπεται στο άρθρο 39 παρ. 9 του Νόμου).
- Σχετικά με τον πειθαρχικό έλεγχο των Μελετητών (προβλέπεται στο άρθρο 40 παρ. 5 του Νόμου).

Κανένα από τα παραπάνω δεν έχει μέχρι τώρα εκδοθεί.

Το Π.Δ. περί Μητρώου Μελετητών, είναι έτοιμο στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. από το καλοκαίρι του 2007 και έχει ήδη συζητηθεί με το ΤΕΕ και τους συλλογικούς φορείς των Μελετητών.

Για τον πειθαρχικό έλεγχο των Μελετητών έχει συνταχθεί σχέδιο Π.Δ. από τους Νομικούς Συμβούλους του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., το οποίο δεν έχει, ακόμη, συζητηθεί με το ΤΕΕ και τους φορείς των Μελετητών.

β. Υπουργικές Αποφάσεις

Ο Νόμος προβλέπει την έκδοση δεκαέξι (16) Υπουργικών Αποφάσεων, που αφορούν στα θέματα της λειτουργίας του Μητρώου Μελετητών, των διαδικασιών ανάθεσης, της λειτουργίας των Υπηρεσιών των Αναθετουσών Αρχών, καθώς και της προεκτίμησης των αμοιβών των Μελετών.

Έχουν ήδη εκδοθεί οι ακόλουθες Αποφάσεις Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.:

- **ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9.8.2005** (ΦΕΚ 1162 Β/22.8.2005) «Έγκριση Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.3316/2005» και δύο βελτιώσεις αυτής:
 - **ΔΜΕΟ/α/ο/2361/30.12.2005** (ΦΕΚ 58 Β/24.1.2006) «Έγκριση της Α' Βελτίωσης Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.3316/2005», και
 - **ΔΜΕΟ/α/ο/2229/4.7.2006** (ΦΕΚ 900 Β/12.7.2006) «Έγκριση της Β' Βελτίωσης Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.3316/2005».
- Οι παραπάνω Αποφάσεις, οι οποίες προβλέπονται από το άρθρο 4 παρ. 6 του Νόμου, αφορούν σε συγκεκριμένες μόνο κατηγορίες Μελετών και όχι στο σύνολο αυτών.
- **ΔΜΕΟ/α/οικ/1161/15.7.2005** (ΦΕΚ 1064 Β/27.7.2005) «Καθορισμός α) της βαρύτητας των κριτηρίων βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών, β) του ενιαίου τρόπου βαθμολόγησης των οικονομικών προσφορών και γ) του κατώτατου ορίου αμοιβών και του ανώτατου ορίου παραδεκτού των οικονομικών προσφορών που υποβάλλονται στις διαδικασίες του Ν. 3316». Η Απόφαση προβλέπεται από τα άρθρα 6 παρ. 9, 7 παρ. 6, 9 παρ. 6 και 42 παρ. 10 του Νόμου.
 - **Δ17γ/06/168/ΦΝ 439.1/5.12.2007** (ΦΕΚ 2333 Β/10.12.2007) «Έγκριση πρότυπων τευχών προκηρύξεων για τις διαδικασίες των άρθρων 7 και 9 του Ν. 3316/2005». Η Απόφαση προβλέπεται από το άρθρο 11 παρ. 4 του Νόμου.
 - **2/17140/0022/17.4.2007** (ΦΕΚ 192 ΥΟΔΔ/8.5.2007) «Καθορισμός αμοιβής των μελών των Επιτροπών Διαγωνισμού, οι οποίες συγκροτούνται κατά το άρθρο 21 του Ν. 3316/2005 για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης των συμβάσεων του νόμου αυτού». Η Απόφαση προβλέπεται από το άρθρο 21 παρ. 5 του Νόμου.
 - **Δ17/04/17/ΦΝ 439.3/22.1.2007** (ΦΕΚ 103 Β/30.1.2007) «Καθήκοντα και αρμοδιότητες των υπαλλήλων που ασκούν την επίβλεψη των μελετών». Η Απόφαση προβλέπεται από το άρθρο 25 παρ. 3δ του Νόμου.

Επιπλέον, έχουν εκδοθεί Υπουργικές Αποφάσεις, που δεν προβλέπονται ρητά από συγκεκριμένο εδάφιο του Νόμου και αφορούν στα ακόλουθα θέματα:

- **Δ17γ/07/148/ΦΝ 439.3/3.10.2006** (ΦΕΚ 1525 Β/18.10.2006) «Νομική κάλυψη τεχνικών υπαλλήλων σε περίπτωση εις βάρος τους διώξεων»,
- **Δ17γ/04/157/ΦΝ 439.3/18.10.2006** (ΦΕΚ 1561 Β/24.10.2006) «Διαδικασία φύλαξης των οικονομικών προσφορών από την υποβολή μέχρι και την αποσφράγισή τους κατά την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών»,
- **Δ17γ/05/157/ΦΝ 439.3/18.10.2006** (ΦΕΚ 1591 Β/30.10.2006) «Καθορισμός της διαδικασίας αναθεώρησης της συμβατικής αμοιβής αναδόχου κατά τις διατάξεις του ν. 3316/2005» και, τέλος,

- **Δ17γ/06/157/ΦΝ 439.3/18.10.2006** (ΦΕΚ 1161 Β/2.11.2006) «Περιεχόμενο των τεχνικών εκθέσεων της παρ. 3α του άρθρου 6, των προκαταρκτικών μελετών του άρθρου 6 και των τεχνικών εκθέσεων της παραγ. 4α του άρθρου 7 του ν. 3316/2005».

Όλες οι παραπάνω Υπουργικές Αποφάσεις είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.: **www.ggde.gr**.

Εκκρεμεί η έκδοση των Υπουργικών Αποφάσεων για:

- τον προσδιορισμό του αντικείμενου κατηγοριών Μελετών, σε αντιστοιχία με το γνωστικό αντικείμενο των μελετητών (άρθρο 2 παρ. 3 του Νόμου),
- τις προδιαγραφές επάρκειας των Τεχνικών Υπηρεσιών για προετοιμασία, διεξαγωγή κ.λπ. Διαγωνισμών, διοίκηση Μελετών και έργων (άρθρο 3 παρ. 4 του Νόμου),
- το περιεχόμενο του Φακέλου του έργου (άρθρο 4 παρ. 4 του Νόμου),
- τα αρχεία, που πρέπει να τηρούν οι Υπηρεσίες, για παροχή πληροφοριών κ.λπ. (άρθρο 4 παρ. 6 του Νόμου),
- τα περί Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών (άρθρο 5 παρ. 6 του Νόμου),
- τα περί κριτηρίων ανάθεσης για Μελέτες τάξης Α ή Β (άρθρο 14 παρ. 8 του Νόμου),
- τον περιορισμό ή αποσαφήνιση των λόγων αποκλεισμού από το Διαγωνισμό (άρθρο 16 παρ. 4 του Νόμου),
- την εξασφάλιση της νόμιμης αμοιβής του Μελετητή σε μελέτη-κατασκευή (άρθρο 19 παρ. 3 του Νόμου), και
- τη συγκρότηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου (άρθρο 39 παρ. 8 του Νόμου).

1.3. Θετικά στοιχεία του Νόμου

Η αναγκαιότητα της τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου ανάθεσης Μελετών Δημόσιων Έργων ήταν δεδομένη. Την τελευταία δεκαετία έγιναν πολλές προσπάθειες στην κατεύθυνση αυτή, οι οποίες δεν τελεσφόρησαν, επειδή τελμάτωσαν στις συζητήσεις μεταξύ Υπουργείου και φορέων των Μηχανικών και Μελετητών. Το 2003 ψηφίστηκε από τη Βουλή ο Ν. 3163/2003, η ισχύς του οποίου ανεστάλη το 2004, από την, τότε, νέα ηγεσία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Η θεσμοθέτηση του Νόμου 3316 το 2005 έγινε μετά από μακρές και εποικοδομητικές διαβουλεύσεις, μέσα από τις οποίες αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά ορισμένα ζητήματα.

Ως θετικά στοιχεία του νέου θεσμικού πλαισίου μπορούν να αναγνωριστούν τα ακόλουθα:

- η προσπάθεια για εξορθολογισμό του θεσμικού πλαισίου και η **τυποποίηση διαδικαστικών θεμάτων** (προκηρύξεις, πίνακες, συμβάσεις, συγγραφές υποχρεώσεων κ.λπ.),

- ο **σαφής προσδιορισμός του πεδίου εφαρμογής του Νόμου**, ως προς το αντικείμενο των συμβάσεων, στο οποίο αναφέρεται και ως προς τον ορισμό των Αναθέτουσών Αρχών,
- η υποχρέωση των Αναθέτουσών Αρχών για **ολοκληρωμένη προετοιμασία του φακέλου του έργου, προγραμματισμό των έργων και εξασφάλιση των κονδυλίων** για την ανάθεση των συμβάσεων,
- η **συμμετοχή του Τεχνικού Επιμελητηρίου** σε κάθε νομοθετική διαδικασία και σε όλα τα θεσμικά γνωμοδοτικά και αποφασιστικά όργανα, καθώς και η **συμμετοχή των συλλογικών οργάνων των μελετητών στη ΓΕΜ**,
- η προστασία των Αναδόχων σε συμβατικά θέματα.

1.4. Προβλήματα στην εφαρμογή του Νόμου

Από την έναρξη της εφαρμογής του νέου θεσμικού πλαισίου και για χρονικό διάστημα περίπου ενός έτους, παρατηρήθηκε ένα «πάγωμα» των αναθέσεων συμβάσεων. Οι Αναθέτουσες Αρχές, μπροστά στη νέα κατάσταση, κατέβαλλαν, επί μακρό χρονικό διάστημα, προσπάθειες να ενημερωθούν και να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα. Το Υπουργείο, από την άλλη πλευρά, εξέδιδε Αποφάσεις για την εφαρμογή του Νόμου και Εγκυκλίους για ερμηνεία και διευκρίνιση διατάξεων.

Τα προβλήματα, που έχουν καταγραφεί στο χρονικό διάστημα της πραγματικής διетоῦς εφαρμογής του Νόμου, συνοψίζονται σε ζητήματα, που αφορούν:

- τις διαδικασίες ανάθεσης και
- γενικότερα θέματα εφαρμογής του Νόμου.

1.4.1. Ζητήματα σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης

Το θέμα των διαδικασιών ανάθεσης θα μπορούσε να πιστωθεί στα θετικά στοιχεία του νέου θεσμικού πλαισίου. Όμως, όπως ήταν αναμενόμενο και είχε επισημανθεί, εξ αρχής από το ΤΕΕ και τα συλλογικά όργανα των Μελετητών, η μέχρι σήμερα εφαρμογή απέδειξε την **αδυναμία (για πραγματικούς λόγους ή από πρόθεση) όλων των εμπλεκόμενων μερών να εφαρμόσουν τις διαδικασίες αξιοποιώντας τη θετική πλευρά τους, για ένα αξιοκρατικό και διαφανές αποτέλεσμα.**

Το παραπάνω οφείλεται, σε κάποιο βαθμό, στις **καθυστερήσεις**, που εκ των πραγμάτων δημιουργούνται, εξαιτίας των πολλών σταδίων αξιολόγησης των προσφορών, των ενδιάμεσων διαστημάτων και των πιθανών ενστάσεων που υποβάλλονται.

Ήδη, στην πράξη, για την αποφυγή των καθυστερήσεων, η διαδικασία του άρθρου 6 του Νόμου εφαρμόζεται σπανιότατα και κυρίως σε κτιριακά έργα, για τα οποία προβλέπεται από το Νόμο ειδική συντομότερη διαδικασία.

Επιπλέον, πολλές Αναθέτουσες Αρχές επιλέγουν τους «εύκολους και γρήγορους τρόπους» ανάθεσης, όπως τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, τις απευθείας αναθέσεις (Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης), την εκπόνηση Μελετών και παροχή υπηρεσιών μέσω συμβάσεων έργου κ.λπ.

Σε μεγαλύτερο βαθμό, τα προβλήματα της κακής εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου οφείλονται στην **εσκεμμένη χρησιμοποίηση παραλείψεων ή ασαφειών των διατάξεων της νομοθεσίας, εκ μέρους των Υπηρεσιών, πολλές φορές σε συνεργασία με υποψήφιους Αναδόχους συμβάσεων.**

Τα ζητήματα που αφορούν στις διαδικασίες των Διαγωνισμών μπορούν να ταξινομηθούν σε θέματα:

- α. προετοιμασίας της Αναθέτουσας Αρχής για την Προκήρυξη του Διαγωνισμού,
- β. εκτέλεσης του Διαγωνισμού, και
- γ. εκτέλεσης της Σύμβασης.

Εκτενής ανάπτυξη των ζητημάτων αυτών γίνεται στο επόμενο Κεφάλαιο.

1.4.2. Γενικά Ζητήματα εφαρμογής του Νόμου

Στα γενικά ζητήματα περιλαμβάνονται:

- α. Η **μη θεσμοθέτηση** του Προεδρικού Διατάγματος για τα Μητρώα Μελετητών και Γραφείων Μελετών, του Προεδρικού Διατάγματος για το Πειθαρχικό των Μελετητών, καθώς και των βασικών Υπουργικών Αποφάσεων, που προβλέπονται από το Νόμο (αντιστοιχία γνωστικού αντικειμένου με τα μελετητικά πτυχία, περιεχόμενο φακέλου του έργου, αμοιβές εργολαβικών συμβάσεων κ.λπ.).
- β. Η **μη θεσμοθέτηση** Κανονισμού προεκτίμησης αμοιβών για τις Κατηγορίες Μελετών, που δεν περιλαμβάνονται στον εκδοθέντα ήδη Κανονισμό.
- γ. Η **αναγκαιότητα για επικαιροποίηση και εκσυγχρονισμό** των Προδιαγραφών των Μελετών για τις Κατηγορίες, που περιλαμβάνονται στο Π.Δ. 696/1974 και η **αναγκαιότητα για θεσμοθέτηση** Προδιαγραφών για όσες Κατηγορίες Μελετών δεν υπάρχουν.
- δ. Η **αναγκαιότητα έκδοσης** Οδηγού Εκπόνησης Μελετών Δημόσιων Έργων, αντίστοιχου με αυτόν της Εγκυκλίου 38 (αριθ. πρωτ. 3434/15.11.2005, Ορθή Επανάληψη της 23.11.2005), για τις υπόλοιπες Κατηγορίες σύνθετων Μελετών.
- ε. Η πολυπλοκότητα της δομής του Διαγωνισμού για τις Μελέτες με αμοιβή κάτω του ορίου της Ε.Ε.
- στ. Η ασαφής αντιμετώπιση από το Νόμο του θέματος των Μελετητικών Πτυχίων των Πανεπιστημιακών.

Εκτενής ανάπτυξη των ζητημάτων αυτών γίνεται στο επόμενο Κεφάλαιο.

2. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στο Κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα προβλήματα, που έχουν σημειωθεί κατά την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου ανάθεσης συμβάσεων μελετών και παροχής υπηρεσιών του Δημοσίου.

Η έκθεση των προβλημάτων γίνεται με σειρά προτεραιότητας, όπως έκρινε η Ομάδα Εργασίας τη βαρύτητα, σπουδαιότητα και πολυπλοκότητα αυτών.

Για κάθε περίπτωση παρουσιάζονται προτάσεις αντιμετώπισης των ζητημάτων, ορισμένες από τις οποίες είναι αναλυτικές.

Για όσα θέματα απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία, είτε επειδή έχουν και νομική διάσταση, είτε επειδή χρήζουν εκτενέστερης διερεύνησης, που υπερβαίνει το πλαίσιο της παρούσας εργασίας, γίνονται γενικές προτάσεις.

2.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης Προσφοράς αξιολογούνται οι Τεχνικές και Οικονομικές Προσφορές των Διαγωνιζομένων.

Ο φάκελος της Τεχνικής Προσφοράς περιλαμβάνει επιμέρους τμήματα, το περιεχόμενο των οποίων αξιολογείται με βάση **συγκεκριμένα κριτήρια**, που ορίζονται από το Νόμο, η βαρύτητα των οποίων διαφέρει ανάλογα με το στάδιο της υπό ανάθεση Μελέτης και το ύψος της προεκτιμώμενης αμοιβής, όταν αυτή είναι μικρότερη των €120.000.

Το περιεχόμενο των Τεχνικών Προσφορών είναι:

α. Η Τεχνική Έκθεση

Η Τεχνική Έκθεση αποτελεί βασικό συστατικό του φακέλου της Τεχνικής Προσφοράς του υποψήφιου Αναδόχου και κριτήριο που αξιολογείται σε όλες τις περιπτώσεις ανάθεσης Μελέτης με το Ν. 3316/2005. Αποτελεί, ίσως, την ουσιαστικότερη καινοτομία του Νόμου, η οποία συμβάλλει θετικά υπέρ της αντικειμενικότερης επιλογής του Αναδόχου, που ενδιαφέρεται πραγματικά για την ανάληψη εκπόνησης μίας Μελέτης. Επίσης, με το περιεχόμενό της υποβοηθά τον Εργοδότη, να αντιληφθεί τυχόν αστοχίες ή παραλείψεις του Φακέλου του έργου και να προετοιμαστεί κατάλληλα.

Στην περίπτωση ανάθεσης συμφωνίας-πλαίσιο (άρθρο 8 του Νόμου), δεν υποβάλλεται Τεχνική Έκθεση.

β. Το Οργανόγραμμα της Ομάδας Μελέτης.

γ. Η προτεινόμενη Μεθοδολογία για την εκπόνηση της Μελέτης.

Το Οργανόγραμμα και η Μεθοδολογία εκπόνησης της Μελέτης αξιολογούνται, σύμφωνα με το Νόμο, με διαφορετικό τρόπο στις διαδικασίες ανάθεσης των άρθρων 6, 7, 8 και 9.

2.1.1. Κριτήρια και υποκριτήρια αξιολόγησης

Για κάθε ένα από τα τμήματα του Φακέλου της Τεχνικής Προσφοράς, ο Νόμος προσδιορίζει κριτήρια, **η βαθμολόγηση των οποίων είναι το κρίσιμο σημείο στην επιλογή του Αναδόχου.**

Το σημείο αυτό αποτελεί και την «αχίλλειο πτέρνα» του Νόμου, επιτρέποντας στον Εργοδότη, μέσω της Επιτροπής Διαγωνισμού, να προβαίνει σε μη αντικειμενική βαθμολόγηση, αλλά και οι υποψήφιοι Ανάδοχοι να αισθάνονται ότι αδικούνται και να υποβάλλουν ενστάσεις, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην ανάθεση των Μελετών και, κατά συνέπεια, την καθυστέρηση της κατασκευής των έργων.

Βέβαια, την κύρια ευθύνη της παραπάνω αδυναμίας, την φέρει ο ίδιος ο νομοθέτης, με τα κριτήρια που επέλεξε, τον τρόπο που τα διατύπωσε και κυρίως με τις τροποποιήσεις που επέβαλε από την ψήφιση του Νόμου μέχρι σήμερα (ο Ν. 3316 ψηφίστηκε το 2005 και στα τρία χρόνια που πέρασαν, έχουν γίνει, ήδη, δύο τροποποιήσεις).

Είναι σαφές ότι το πρόβλημα της υποκειμενικής βαθμολόγησης οφείλεται στην ελευθερία, που έχουν τα μέλη των Επιτροπών Διαγωνισμού να αξιολογούν τις Τεχνικές Προσφορές των υποψηφίων με καθαρά «**ποιοτικά**» και όχι «**ποσοτικά**» κριτήρια. Ακόμη και ο πιο καλόπιστος κριτής μπορεί να παρασυρθεί από διάφορους παράγοντες, που θα τον επηρεάσουν στην κρίση του κατά τη βαθμολόγηση. Η γενικόλογη διατύπωση των κριτηρίων και η πλήρης απουσία συγκεκριμένων παραμέτρων αξιολόγησης, που να μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, εμπεριέχουν πολλές αδυναμίες για την αξιοκρατική και διαφανή συγκριτική αξιολόγηση των Τεχνικών Προσφορών.

Αντιλαμβανόμενο το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. τα προβλήματα, που προκύπτουν από τη γενικόλογη διατύπωση του Νόμου για την αξιολόγηση των Τεχνικών Εκθέσεων, εξέδωσε την Απόφαση με αριθμό **Δ17/06/157/Φ.Ν. 439.3/18.10.2006**, με την οποία εξειδικεύεται το περιεχόμενο των Τεχνικών Εκθέσεων στις περιπτώσεις Διαγωνισμών Προκαταρκτικών ή Οριστικών μελετών (άρθρα 6 και 7 αντίστοιχα).

Η Ομάδα Εργασίας διαμόρφωσε πρόταση βαρύτητας των υποκριτηρίων αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης, χρησιμοποιώντας ως βάση εξειδίκευσης την παραπάνω Απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., δηλαδή, λαμβάνοντας κάθε στοιχείο του περιεχομένου των Τεχνικών Εκθέσεων ως υποκριτήριο, που βαθμολογείται για την πληρότητα της Τεχνικής Έκθεσης.

Πριν από τη διατύπωση της πρότασης, παρατίθενται οι ακόλουθες **παρατηρήσεις** και **προτάσεις**, που θεωρούνται αναγκαίες για τη βελτίωση της προαναφερθείσας Απόφασης.

- α. Η Απόφαση θα πρέπει να λάβει το μανδύα ισχυρότερου νομικού εγγράφου, ώστε να αποφευχθούν πιθανές διαφορετικές ερμηνείες, σε σχέση με τις διατυπώσεις του Νόμου.
- β. Πρέπει να διευρυνθεί το περιεχόμενο της Απόφασης και να συμπεριληφθούν και όσες κατηγορίες Μελετών δεν αναφέρονται σ' αυτήν.
- γ. Στο κείμενο της Απόφασης (παρ. 3 άρθρου 8) πρέπει να επισημανθεί ότι οι τυχόν εγκεκριμένες Μελέτες, που λαμβάνει υπόψη ο Διαγωνιζόμενος για τη σύνταξη της Τεχνικής του Έκθεσης, περιορίζονται αποκλειστικά σ' αυτές, που αναφέρονται στο Φάκελο του έργου.

Αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο και αποτελεί θεμέλιο λίθο της ίσης αντιμετώπισης των Διαγωνιζομένων. Ένας σκόπιμα ελλιπής Φάκελος έργου, οδηγεί σε Διαγωνιζομένους με διαφορετικό επίπεδο πληροφόρησης και, επομένως, άνισης αντιμετώπισης. **Στη φάση αυτή κρίνεται ουσιαστικός ο ρόλος του εκπροσώπου του ΤΕΕ, ο οποίος έχοντας γνώση των περιεχομένων του φακέλου του έργου και των τεχνικών εκθέσεων των διαγωνιζομένων είναι σε θέση να αντιληφθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του υγιούς ανταγωνισμού και να καταθέσει στο πρακτικό ανάθεσης τις απόψεις ή τις αντιρρήσεις του, ώστε να λάβουν γνώση οι διαγωνιζόμενοι και να πράξουν ανάλογα.**

- δ. Πρέπει να διευκρινιστούν ή να αναδιατυπωθούν οι παρ. 3 και 9 του άρθρου 8 της Απόφασης, που αφορούν στις περιβαλλοντικές και στις γεωτεχνικές και γεωλογικές Μελέτες αντίστοιχα, ώστε να μη λαμβάνονται υπόψη στις περιπτώσεις Μελετών, για τις οποίες δεν απαιτούνται περιβαλλοντικά, γεωλογικά και γεωτεχνικά Πτυχία.
- ε. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 της Απόφασης δεν δίνουμε καμία βαρύτητα.

Η παρουσίαση της πρότασης γίνεται ανά διαδικασία ανάθεσης του Νόμου και ειδικότερα για τις διαδικασίες με το άρθρο 6 και το άρθρο 7.

2.1.2. Διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 6 του Νόμου

α. Πρώτο Στάδιο διαδικασίας: Ανάθεση Προκαταρκτικών Μελετών

α.1. Τεχνική Έκθεση

Κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης με το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή κατά την ανάθεση των Προκαταρκτικών Μελετών, ως κριτήριο αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης προσδιορίζεται από την παρ. 4α του άρθρου 6 του Νόμου «*η πληρότητα και διεξοδικότητα της εκτίμησης του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης*».

Η βαρύτητα του κριτηρίου αυτού στο σύνολο της βαθμολογίας της Τεχνικής Προσφοράς ορίζεται με την Απόφαση ΔΜΕΟ/α/οικ/1161/15.7.2005 Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. μεταξύ **35% και 55%**, ενώ η ακριβής βαρύτητα καθορίζεται από την Αναθέτουσα Αρχή στην Προκήρυξη του Διαγωνισμού της Μελέτης.

Με βάση την ανάλυση, που έγινε στην προηγούμενη παράγραφο, η Ομάδα Εργασίας **προτείνει, κατ' άρθρο και παράγραφο της Απόφασης Δ17/06/157/Φ.Ν. 439.3/18.10.2006, τα βάρη της βαθμολογίας σε εκατοντάβαθμια κλίμακα**, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Η βαρύτητα των υποκριτηρίων **περιλαμβάνεται υποχρεωτικά** στις Διακηρύξεις των Διαγωνισμών.

Πίνακας 1. Διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 6 του Νόμου: Βαρύτητα υποκριτηρίων αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης των Προκαταρκτικών Μελετών

Άρθρο	Περιγραφή	Βαρύτητα (%)	Παρατηρήσεις
1	Προσέγγιση ειδικού αντικείμενου μελέτης	5	
2	Σχολιασμός στοιχείων φακέλου του έργου και επισήμανση συμπληρωματικών στοιχείων	20	
3	Περιβαλλοντικές και λοιπές δεσμεύσεις πέραν του φακέλου του έργου	5	
4	Προβλήματα από τοπικές συνθήκες ή αναγκαίες επεμβάσεις	10	
5	Διαφορετικές εκτιμήσεις σκοπιμότητας και δαπάνης	10	
6	Περιγραφή πρότασης διαγωνιζομένου	5	
7	Μεθοδολογία αντιμετώπισης / αποφυγής προβλημάτων	10	
8	Κανονισμοί – Προδιαγραφές μελέτης	5	
9	Πρόσθετα στοιχεία παρουσίασης	0	Όπου απαιτείται, χρησιμοποιούνται μονάδες από τα άρθρα 2, 4 και 5
10	Περιγραφή συμπληρωματικών μελετών	10	
11	Μέθοδοι και μοντέλα προσομοίωσης	10*	
12	Αιτιολόγηση εναλλακτικής λύσης	10	
Σύνολο		100	

* Σε περίπτωση που δεν υφίσταται το άρθρο 11, οι μονάδες μεταφέρονται στο άρθρο 8

α.2. Οργανόγραμμα Ομάδας Μελέτης – Προτεινόμενη Μεθοδολογία

Κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης με το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή κατά την ανάθεση των Προκαταρκτικών Μελετών, ορίζονται τα ακόλουθα κριτήρια αξιολόγησης του Οργανογράμματος της Ομάδας Μελέτης και της προτεινόμενης Μεθοδολογίας εκπόνησης της Μελέτης, με τα αντίστοιχα άνω και κάτω όρια βαρύτητας, που προβλέπονται από την Απόφαση ΔΜΕΟ/α/οικ/1161/15.7.2005 Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (η ακριβής βαρύτητα καθορίζεται από την Αναθέτουσα Αρχή στην Προκήρυξη του Διαγωνισμού της Μελέτης):

- «η αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης, όπως προκύπτει από την σύνθεσή της και τα στοιχεία της ομάδας, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των στελεχών του υποψηφίου και των αποδεδειγμένα μόνιμων συνεργατών του», με βαρύτητα από 20 ως 30%,
- «η πληρότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας, όπως προκύπτει από τη σχετική πρόταση του υποψηφίου», με βαρύτητα από 15 ως 25%, και
- «η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας μελέτης», με βαρύτητα από 10 ως 20%.

Με την εμπειρία, που έχει αποκτηθεί από την εφαρμογή του Νόμου, η Ομάδα Εργασίας **προτείνει τις ακόλουθες βαρύτητες, σε αντικατάσταση των προτεινόμενων από την παραπάνω Απόφαση** (τηρουμένης της βαθμολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης με βαρύτητα από 35% ως 55%):

- **Σύνθεση Ομάδας Μελέτης: 30% - 40%**
- **Πληρότητα μεθοδολογίας: 10% - 20%**
- **Χρονοδιάγραμμα: 5%.**

Η προτεινόμενη υψηλή βαθμολόγηση του πρώτου υποκριτηρίου οφείλεται στο ότι η σύνθεση της Ομάδας Μελέτης αποτελεί το πλέον ουσιώδες κριτήριο, επειδή αναφέρεται στον ανθρώπινο παράγοντα και στις δυνατότητές του. Επιπλέον, το κριτήριο αυτό προιμοδοτείται έναντι των άλλων, ώστε:

- α. η επιλογή αυτή να αποτελέσει κίνητρο ποσοτικής και ποιοτικής αναβάθμισης της στελέχωσης των υπαρχόντων γραφείων, και
- β. να αρχίσουν να σταθεροποιούνται και να επαναλαμβάνονται οι συνεργασίες μεταξύ των γραφείων με μονιμότερο τρόπο, ώστε μελλοντικά να αποτελέσουν τους πυρήνες ευρύτερων μελετητικών σχημάτων.

Η Ομάδα Εργασίας θεωρεί ότι η Μεθοδολογία ως κριτήριο είναι ασθενές, επειδή:

- α. Οι προκηρυσσόμενες Μελέτες είναι συνήθως Μελέτες με γνωστές προδιαγραφές, που δύσκολα επιδέχονται καινοτόμες σκέψεις και εφαρμογές.
- β. Οι εναλλακτικές συμπράξεις μεταξύ των γραφείων και οι διαπροσωπικές σχέσεις των Μελετητών, θα έχουν ως αποτέλεσμα στο άμεσο μέλλον την όσμωση και την ενοποίηση των κειμένων.
- γ. Η κατοχή μιας συγκεκριμένης τάξης Πτυχίου υποδηλώνει ότι ο Μελετητής ή το Γραφείο Μελετών κατέχουν τη συγκεκριμένη γνώση των προδιαγραφών, της αλληλουχίας των σταδίων και του τρόπου παραγωγής.

Τέλος, το υποβαλλόμενο από το Διαγωνιζόμενο χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της Προκαταρκτικής Μελέτης ως κριτήριο επιλογής δεν υπάρχει λόγος να υφίσταται.

Στο κριτήριο αυτό, δεδομένου ότι αναφέρεται στο Νόμο, προτείνεται να δοθεί βαρύτητα 5%, για τους ακόλουθους τυπικούς λόγους:

- α. Ο χρόνος εκπόνησης μιας Προκαταρκτικής Μελέτης είναι πολύ μικρός συγκριτικά με το συνολικό χρόνο εκπόνησης όλων των σταδίων και των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, οπότε δεν αποτελεί κρίσιμο μέγεθος για αξιολόγηση.
- β. Ο χρόνος υποβολής του σταδίου της Προκαταρκτικής Μελέτης θα πρέπει να είναι κοινός για όλους τους πρωτεύσαντες και επιλεγέντες Διαγωνιζομένους.

Θεωρείται σκόπιμο και **προτείνεται, το κριτήριο αυτό να απαλειφθεί σε μελλοντική τροποποίηση του Νόμου.**

Το εφαρμοστέο σ' αυτή την περίπτωση χρονοδιάγραμμα θα είναι το προβλεπόμενο από την Υπηρεσία στο Φάκελο του έργου.

Επίσης, σε μελλοντική τροποποίηση του Νόμου, προτείνεται να προβλεφθεί αξιολόγηση του βασικού μελετητή, αντίστοιχη με την αξιολόγηση του συντονιστή, που προβλέπεται στη διαδικασία του άρθρου 7 (βλ. παρ. 2.1.3.β της παρούσας).

β. Δεύτερο Στάδιο διαδικασίας: Ανάθεση Προμελέτης

Τα κριτήρια ανάθεσης της Προμελέτης (παρ. 9α άρθρου 6 του Ν. 3316/2005 και άρθρο 2 της Απόφασης ΔΜΕΟ/α/οικ/1161/15.7.2005 Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.), βαθμολογούνται ως εξής:

- α. Πληρότητα της διερεύνησης εναλλακτικών λύσεων για την επιλογή της προτεινόμενης με την προκαταρκτική μελέτη λύσης: από 25% ως 40%.
- β. Χαρακτηριστικά της προτεινόμενης με την Τεχνική Προσφορά λύσης:
 - i. λειτουργικά χαρακτηριστικά της λύσης: από 15% ως 35%,
 - ii. αισθητική αξία της λύσης: από 5% ως 20%,
 - iii. ευκολία κατασκευής της λύσης: από 5% ως 20%,
 - iv. δαπάνη του έργου: από 15% ως 30%,
 - v. προβλεπόμενος χρόνος υλοποίησης του έργου: από 5% ως 15%, και
 - vi. εκτιμώμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις της λύσης: από 5% ως 15%.

Δίνεται η δυνατότητα στην Αναθέτουσα Αρχή να μην περιλαμβάνει στην Προκήρυξη ένα ή και περισσότερα από τα παραπάνω υποκριτήρια, εφόσον αυτό ενδείκνυται από τη φύση του προς μελέτη έργου.

Η Ομάδα Εργασίας θεωρεί ότι οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία βαρύτητες των υποκριτηρίων αξιολόγησης της προσφερόμενης με την Τεχνική Προσφορά λύσης είναι ορθολογικές και εφαρμόσιμες, με την προϋπόθεση ότι γίνεται σωστή εφαρμογή τους από τις Αναθέτουσες Αρχές, ανάλογα με το είδος της προκηρυσσόμενης σύμβασης.

Ακολουθεί πίνακας των προτάσεων της ομάδας εργασίας με κωδικοποίηση της βαρύτητας των κριτηρίων για τη διαδικασία ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 3316/2005.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΜΑΔΑΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 ΤΟΥ Ν. 3316/2005 - ΤΥΠΟΣ Β - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΟΙΚΤΗ

ΣΤΑΔΙΟ Α

ΕΠΙΛΟΓΗ 3 ΕΩΣ 5 ΑΝΑΔΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ U1

50%

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Τα υποκρίτηρια ακολουθούν τα άρθρα της Υπ. Απόφασης Δ17/06/157/ΦΝ439.3/18-10-2006	
Υποκρίτήριο	Βάρος (%)
1 Προσέγγιση ειδικού αντικείμενου της Μελέτης	5
2 Σχολιασμός ΦΤΕ-Επισημανση προβληματικών στοιχείων	20
3 Περιβαλλοντικές κ.λ.π. δεσμεύσεις πέραν του ΦΤΕ	5
4 Προβλήματα από τοπικές συνθήκες-επιμβάσεις	10
5 Διαφορετικές εκτιμήσεις	10
6 Περιγραφή πρότασης διαγωνιζόμενου	5
7 Μεθοδολογία αντιμετώπισης-αποφυγή προβλημάτων	10
8 Κανονισμοί - Προδιαγραφές Μελέτης	5
9 Πρόσθετα στοιχεία παρουσίασης	0
10 Περιγραφή συμπληρωματικών Μελετών	10
11 Μέθοδοι - μοντέλα προσομοίωσης	10*
12 Απολόγηση εναλλακτικής λύσης	10
ΣΥΝΟΛΟ	100

* Σε περίπτωση μη χρησιμοποίησης του άρθρου, οι μονάδες
προσπίθενται στο άρθρο 2

ΚΡΙΤΗΡΙΟ U2

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΣΥΝΘΕΣΗ
ΟΜΑΔΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ 30%

ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ 15%

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
5%

ΣΤΑΔΙΟ Β

ΑΝΑΘΕΣΗ ΠΡΟΜΕΛΕΤΗΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ
ΜΕΛΕΤΗΣ 85%

ΚΡΙΤΗΡΙΟ U1
25%-40%

Πληρότητα διερεύνησης εναλλακτικών λύσεων για
επίλογη προτεινόμενης

ΚΡΙΤΗΡΙΟ U2
60%-75%

Χαρακτηριστικά της προτεινόμενης με την Τεχνική
Προσφορά λύσης

	Υποκρίτήριο	Βάρος %
I	Λειτουργικά χαρακτηριστικά της λύσης	15 - 35
II	Διαθητική αξία της λύσης	5 - 20
III	Ευκολία κατασκευής της λύσης	5 - 20
IV	Δαπάνη του έργου	15 - 30
V	Προβλεπόμενος χρόνος υλοποίησης έργου	5 - 15
VI	Εκτιμώμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις	5 - 15

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΠΡΟΣΦΟΡΑ 15%

2.1.3. Διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 7 του Νόμου

α. Τεχνική Έκθεση

Κατά τη διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 7 του Νόμου, δηλαδή κατά την ανάθεση Οριστικής Μελέτης ή άλλων σταδίων, πλην Προκαταρκτικών Μελετών, ως κριτήριο αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης προσδιορίζεται από παρ. 6α του άρθρου 7 του Νόμου «*η πληρότητα και διεξοδικότητα της εκτίμησης του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης, όπως προκύπτει από την Τεχνική Έκθεση και τα λοιπά τεχνικά πλεονεκτήματα της προσφοράς*». Η βαρύτητα του κριτηρίου αυτού στο σύνολο της βαθμολογίας της Τεχνικής Προσφοράς ορίζεται στην ίδια παράγραφο ίση με **35%** για τις περιπτώσεις της ανοικτής και κλειστής διαδικασίας.

Σε σχέση με το κριτήριο αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης, παρατηρούνται και προτείνονται τα ακόλουθα:

- Η προβλεπόμενη βαρύτητα του κριτηρίου αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης, συγκριτικά με τα υπόλοιπα, είναι μικρή και **θα πρέπει να αυξηθεί τουλάχιστον στο 50%**.
- Η διατύπωση του κριτηρίου αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης των Προκηρύξεων των Οριστικών Μελετών (που αποτελούν τον κύριο όγκο των Προκηρύξεων), είναι γενική, δεν καθορίζει και δεν εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και θυμίζει περισσότερο ευχολόγιο, παρά διατύπωση τεχνικού – νομικού κειμένου. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα υποκειμενικής, μη διαφανούς και, συχνά, καθοδηγούμενης αξιολόγησης των Τεχνικών Εκθέσεων των Διαγωνιζομένων.
- Είναι τελείως άστοχη και επιδέχεται πολλαπλών ερμηνειών η αναφορά του Νόμου ότι αξιολογούνται τα «*λοιπά τεχνικά πλεονεκτήματα της προσφοράς*». Οι συνήθεις Μελέτες αποτελούν πνευματική εργασία, που βασίζεται σε εξειδικευμένη γνώση, που αποκτήθηκε σε πανεπιστημιακό επίπεδο και εφαρμόζει συγκεκριμένους κανόνες και προδιαγραφές. Δεν αποτελεί εμπορικό προϊόν ή μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να υπάρχουν «λοιπά τεχνικά πλεονεκτήματα». Για το λόγο αυτό, **προτείνεται**, σε επόμενη τροποποίηση του Νόμου, **να αναδιατυπωθεί το εδάφιο αυτό**.

Με βάση την ανάλυση, που έγινε στην παράγραφο 2.1.1, η Ομάδα Εργασίας **προτείνει, κατ' άρθρο και παράγραφο της Απόφασης Δ17/06/157/Φ.Ν. 439.3/18.10.2006, τα βάρη της βαθμολογίας των υποκριτηρίων της Τεχνικής Έκθεσης**, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Η βαρύτητα των υποκριτηρίων **περιλαμβάνεται υποχρεωτικά** στις Διακηρύξεις των Διαγωνισμών.

β. Οργανόγραμμα Ομάδας Μελέτης – Μεθοδολογία εκπόνησης της Μελέτης

Κατά τη διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 7 του Νόμου, δηλαδή κατά την ανάθεση Οριστικής Μελέτης ή άλλων σταδίων, πλην Προκαταρκτικών Μελετών, ως κριτήριο αξιολόγησης του Οργανογράμματος και της Μεθοδολογίας προσδιορίζεται από την παρ. 6β του άρθρου 7 του Νόμου «*Η οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης όπως προκύπτει από τη σύνθεσή της και τα στοιχεία αυτής, λαμβανομένων*

κυρίως υπόψη των στελεχών και των αποδεδειγμένα μόνιμων συνεργατών, η διαπιστωμένη ικανότητα του συντονιστή της ομάδας στην εξεύρεση τεχνικών λύσεων και το πέραν του βασικού, όπως προβλέπεται στη διακήρυξη, διατιθέμενο για την εκτέλεση της σύμβασης πρόσθετο στελεχιακό δυναμικό του, η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας του, η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος, σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας μελέτης και την απασχόληση του υποψηφίου και της ομάδας του από εκπονούμενες μελέτες και παρεχόμενες υπηρεσίες».

Η βαρύτητα του κριτηρίου αυτού στο σύνολο της βαθμολογίας της Τεχνικής Προσφοράς ορίζεται στην ίδια παράγραφο ίση με **40%** για την περίπτωση της ανοικτής διαδικασίας, **35%** για την περίπτωση της κλειστής διαδικασίας και **20%** για την περίπτωση των μελετών με αμοιβή μέχρι €120.000.

Πίνακας 2. Διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 7 του Νόμου: Βαρύτητα υποκριτηρίων αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης των Οριστικών Μελετών

Άρθρο	Περιγραφή	Βαρύτητα (%)	Παρατηρήσεις
1	Σχολιασμός περιεχομένου Φακέλου του Έργου	5	
2	Εντοπισμός ελλείψεων – προβλημάτων Φακέλου του Έργου	20	Η βαθμολόγηση μπορεί να είναι και αρνητική, εφόσον ο Διαγωνιζόμενος υπερβάλλει
3	Εντοπισμός περιβαλλοντικών περιορισμών	10*	Στις περιπτώσεις που μετέχει στον Διαγωνισμό Πτυχίο αντίστοιχης κατηγορίας
4	Προτάσεις συνεργασίας με ΟΤΑ	0	Δεν απαιτείται
5	Παρεκκλίσεις από προδιαγραφές	5*	
6	Επισήμανση πρόσθετων απαλλοτριώσεων	5*	
7	Λοιπά στοιχεία ή εκτιμήσεις του διαγωνιζόμενου	20	Η βαθμολογία μπορεί να είναι και αρνητική
8	Συμπληρωματικές μελέτες ή στοιχεία	10	
9	Γεωλογικά – Γεωτεχνικά προβλήματα	10*	Στις περιπτώσεις που μετέχει στον Διαγωνισμό Πτυχίο αντίστοιχης κατηγορίας
10	Εξυπηρέτηση κυκλοφορίας στη φάση κατασκευής	10	
11	Ανάγκη τροποποίησης ρυμοτομικού σχεδίου	5*	
Σύνολο		100	

* Σε περίπτωση μη χρησιμοποίησης αυτού του άρθρου, οι μονάδες προστίθενται στο άρθρο 2

Από συγκριτική ανάλυση των κριτηρίων των άρθρων 6 και 7 προκύπτουν τα εξής:

- α. Στο άρθρο 6 χρησιμοποιούνται δύο διακριτά υποκριτήρια, για το Οργανόγραμμα και τη Μεθοδολογία, ενώ στο άρθρο 7 αυτά ενσωματώνονται σε ένα.
- β. Στην ανάθεση των Οριστικών Μελετών (άρθρο 7) αξιολογείται η έννοια του συντονιστή και η δυνατότητά του να βρίσκει τεχνικές λύσεις.

Οι παραπάνω διαφορές, αν δεν είναι αποτέλεσμα παραδρομής κατά τη σύνταξη του Νόμου, σίγουρα αποτελούν άγνοια της βαρύτητας των σταδίων των Μελετών, έτσι όπως αυτές εκπονούνται σήμερα.

Κατά το στάδιο της Προκαταρκτικής Μελέτης επιλέγονται παράμετροι, που αφορούν στη σκοπιμότητα του έργου, τα λειτουργικά του χαρακτηριστικά και τα βασικά στοιχεία του κόστους και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την κατασκευή του.

Αν, λοιπόν, στο στάδιο της Οριστικής Μελέτης αξιολογείται ο συντονιστής λόγω του όγκου των εργασιών, των διαφορετικών ειδικοτήτων, που εμπλέκονται και την ανάγκη συντονισμού της αλληλουχίας των δράσεων, **στο στάδιο της Προκαταρκτικής Μελέτης θα πρέπει να αξιολογείται ο βασικός Μελετητής της ειδικότητας, που έχει την ευθύνη της πρότασης και του σχεδιασμού.**

Για να συμβεί αυτό **θα πρέπει να υπάρξει αντίστοιχη προσθήκη στο άρθρο 6, όπου θα κρίνεται ο βασικός Μελετητής** (βλ. και παρ. 2.1.2.α2 της παρούσας).

γ. Υποκριτήρια εγκεκριμένης Διακήρυξης

Το ΥΠΕΧΩΔΕ, με την Δ17γ/06/168/Φ.Ν. 439.1/5.12.2007 Απόφαση, εκτιμώντας την πολυπλοκότητα του Ν. 3316/2005 και κατόπιν των προβλημάτων που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του, εξέδωσε σχέδιο Προκήρυξης ανοιχτής διαδικασίας για τις μελέτες που ανατίθενται κατά το άρθρο 7 (Οριστικές Μελέτες) του Ν. 3316/2005.

Σύμφωνα με την πρότυπη εγκεκριμένη Διακήρυξη, το κριτήριο του Νόμου, που περιγράφει την οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης διασπάται σε δύο υποκριτήρια:

- α. Αποτελεσματικότητα της προταθείσας Έκθεσης Μεθοδολογίας, με βαρύτητα σε εκατοντάβθμια κλίμακα 40% (U2A).
- β. Οργανωτική αποτελεσματικότητα της προταθείσας Ομάδας Μελέτης, με βαρύτητα σε εκατοντάβθμια κλίμακα 60% (U2B).

Με βάση όσα αναλυτικά περιγράφηκαν και τεκμηριώθηκαν για τη βαρύτητα των κριτηρίων της Μεθοδολογίας και της σύνθεσης της Ομάδας Μελέτης, **προτείνεται**, σε επόμενη έκδοση της πρότυπης Διακήρυξης, **να αυξηθεί η βαρύτητα του κριτηρίου της σύνθεσης της Ομάδας Μελέτης σε βάρος του αντίστοιχου της Μεθοδολογίας και από σχέση 40% - 60% να μετατραπεί σε σχέση 30% - 70% ή 20% - 80%.**

Επίσης, είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί με Εγκύκλιο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ότι η Έκθεση Μεθοδολογίας δεν έχει στόχο την παράθεση των Προδιαγραφών εκπόνησης της Μελέτης, αλλά την πρόταση του διαγωνιζομένου για τη διαχείριση της Μελέτης και την προσαρμογή των Προδιαγραφών ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά της Μελέτης ή του έργου.

Κριτήριο Μεθοδολογίας (U2A)

Το κριτήριο της Μεθοδολογίας, από γενικόλογες διατυπώσεις ποιοτικού περιεχομένου, όπως πρωτοεμφανίστηκε στο κείμενο του Νόμου, που αναφέρονται στα περιεχόμενα του Φακέλου της Τεχνικής Προσφοράς (παρ. 4γ, άρθρο 7) και των κριτηρίων ανάθεσης (παρ. 6β, άρθρο 7), στην πρότυπη Διακήρυξη ερμηνεύεται ως περιγραφή διαδικασίας και αξιολόγησης εφαρμογής προτύπου διασφάλισης ποιότητας τύπου ISO.

Έτσι, βάσει της πρότυπης Διακήρυξης αξιολογούνται:

- ο βαθμός, στον οποίο οι παρουσιαζόμενες δραστηριότητες καλύπτουν τις τεχνικές απαιτήσεις της Μελέτης,
- ο βαθμός επάρκειας των προβλεπόμενων εσωτερικών διαδικασιών παραγωγής μελέτης για την έντεχνη εκπόνησή της, και
- ο βαθμός αποτελεσματικότητας και εσωτερικής συμβατότητας του προβλεπόμενου χρονικού προγραμματισμού για την εκπόνηση της Μελέτης, μέσα στις προβλεπόμενες ημερομηνίες.

Δεν είμαστε απόλυτα πεπεισμένοι για την ακρίβεια της εξειδίκευσης του κειμένου του Νόμου και υποκατάστασής του με το αντίστοιχο της πρότυπης Διακήρυξης.

Επίσης, είναι βέβαιο ότι οι παραπάνω διατυπώσεις είναι δύσκολο ως αδύνατο να εφαρμοστούν από γραφεία με ατομικά πτυχία μελετών.

Επειδή τα παραπάνω κριτήρια είναι ποιοτικά, μη επιδεχόμενα εύκολα ποσοτική ανάλυση, η πρόταση της Ομάδας Εργασίας είναι αυτά να προσεγγιστούν με την ποιοτική διαβάθμιση: **μέτριος – καλός – πολύ καλός – άριστος.**

Αξιολογήσεις κάτω του μετρίου είναι μη επαρκείς και πρέπει να βαθμολογούνται χαμηλά.

Από τη μέχρι τώρα εμπειρία από την εφαρμογή του Νόμου, η ποσοτικοποίηση των ποιοτικών κριτηρίων είναι αρνητική λόγω πρακτικών «στρογγύλευσης» της παραπάνω ποιοτικής κατάταξης με βαθμολογίες, που δεν αποδίδουν τις πραγματικές διαφορές των διαγωνιζόμενων σχημάτων.

Προτείνεται η αντιστοίχιση των ποιοτικών κριτηρίων με αριθμητικά μεγέθη σε εκατονταβάθμια κλίμακα, ώστε να προκύψουν οι τελικοί βαθμοί, ως εξής:

Μέτριος:	60 - 70
Καλός:	71 - 80
Πολύ καλός:	81 - 90
Άριστος:	91-100.

Οργανωτική Αποτελεσματικότητα της Ομάδας Μελέτης (U2B)

Το κριτήριο της οργανωτικής αποτελεσματικότητας εξειδικεύεται στην πρότυπη Διακήρυξη με:

- α. το βαθμό επάρκειας της προτεινόμενης Ομάδας,
- β. το βαθμό συνοχής της προτεινόμενης Ομάδας,
- γ. το βαθμό αποτελεσματικότητας της προτεινόμενης δομής του οργανογράμματος, και
- δ. το βαθμό αποτελεσματικότητας της προτεινόμενης Ομάδας και ιδιαίτερα του συντονιστή.

Όπως και με το κριτήριο της Μεθοδολογίας, παρατηρείται ότι οι διατυπώσεις που χρησιμοποιούνται, για να περιγράψουν την αποτελεσματικότητα της Ομάδας στο κείμενο του Νόμου (παρ. 6β, άρθρου 7), ολισθαίνουν προς περισσότερο αόριστες διατυπώσεις, που δεν επιδέχονται σαφή αξιολόγηση. Επίσης, έχει απαλειφθεί η αυτόνομη αξιολόγηση του πρόσθετου στελεχιακού δυναμικού του γραφείου, με την ενσωμάτωσή του στο βαθμό συνοχής της Ομάδας Μελέτης, εξέλιξη η οποία κρίνεται, μάλλον, αρνητική.

Προτείνεται, σε επόμενη διατύπωση της πρότυπης Διακήρυξης, το πρόσθετο στελεχιακό δυναμικό να ενσωματωθεί στο πρώτο υποκριτήριο του βαθμού επάρκειας της προτεινόμενης Ομάδας.

Η πρόταση που ακολουθεί, σχετικά με τη βαρύτητα των υποκριτηρίων της Οργανωτικής Αποτελεσματικότητας της Ομάδας Μελέτης, λαμβάνει υπόψη τις διατυπώσεις των όρων «στελεχιακό δυναμικό» και «βασικό στελεχιακό δυναμικό», όπως αυτές ερμηνεύονται στην πρότυπη Διακήρυξη του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

i. Βαθμός επάρκειας της προτεινόμενης Ομάδας

Το κριτήριο αυτό, όπως διατυπώνεται και αναλύεται στην πρότυπη Διακήρυξη, είναι προβληματικό έως πιθανόν λανθασμένο, γιατί, απλούστατα, αν μια Ομάδα δεν είναι επαρκής, δηλαδή, δεν διαθέτει τις ελάχιστες απαιτούμενες τάξεις Πτυχίων, αποκλείεται από την Α' φάση του Διαγωνισμού, με τον έλεγχο των τυπικών προσόντων.

Η μοναδική ποσότητα, που μπορεί να αξιολογηθεί στο υποκριτήριο αυτό, είναι το στελεχιακό δυναμικό που υφίσταται, πέραν του βασικού, χωρίς, να έχει δηλωθεί ως πρόσθετο.

Η ποσοτικοποίηση του κριτηρίου μπορεί να αναχθεί σε μονάδες Πτυχίου πέραν του βασικού δυναμικού.

Ως παράδειγμα αναφέρεται περίπτωση, που κρίνονται τα συγκοινωνιακά, όπου έχει ζητηθεί πτυχίο Γ' ή Δ' ή Ε' τάξης. Το βασικό δυναμικό είναι το πτυχίο Γ' τάξης με τρεις μονάδες. Για κάθε Διαγωνιζόμενο, αθροίζονται οι μονάδες της κατηγορίας των συγκοινωνιακών, που ανήκουν στο ίδιο ή στα συμπράττοντα γραφεία και βρίσκεται για κάθε Διαγωνιζόμενο η διαφορά του υπάρχοντος δυναμικού από το βασικό.

Με τον τρόπο αυτό, είναι άμεσα συγκρίσιμη η διαφορά μεταξύ των Διαγωνιζομένων για κάθε κατηγορία Μελέτης.

Για να αποφευχθούν οι υπερβολές, **προτείνεται να υπάρξει και ανώτερο όριο διαφοράς, το οποίο θα είναι το τριπλάσιο του βασικού δυναμικού**, όριο το οποίο τίθεται και από το Νόμο για δυνατότητα σύμπραξης μέχρι τριών γραφείων.

Επαναλαμβάνεται η άποψη της Ομάδας Εργασίας ότι **το πρόσθετο στελεχιακό δυναμικό, που αξιολογείται στο επόμενο υποκριτήριο, θα πρέπει να ενσωματωθεί και να αξιολογείται στο παρόν.**

Μετά την παραπάνω ανάλυση, λαμβάνοντας υπόψη ότι το παρόν υποκριτήριο αναφέρεται στον άνθρωπο και τις δυνατότητές του, **προτείνονται οι ακόλουθες βαρύτητες του υποκριτηρίου:**

- **για το δυναμικό πέραν του βασικού και μη δηλωμένου ως πρόσθετου: 15%**
- **για το πρόσθετο δυναμικό: 20%.**

Με την επιλογή αυτή υποστηρίζονται οι συμπράξεις ή οι συνεργασίες Γραφείων.

ii. Βαθμός συνοχής της προτεινόμενης Ομάδας

Το κριτήριο αυτό είναι άμεσα βαθμολογήσιμο.

Το μέγιστο της βαθμολογίας στη συνοχή λαμβάνουν Πτυχία, που ανήκουν στο ίδιο Γραφείο Μελετών ή έχουν συμπράξει την τελευταία δεκαετία τρεις φορές με άλλο Γραφείο, που λαμβάνουν μέρος μαζί στο Διαγωνισμό.

Το ελάχιστο της βαθμολογίας είναι στην περίπτωση καμιάς συνεργασίας κατά την τελευταία δεκαετία.

- **Η προτεινόμενη βαρύτητα του υποκριτηρίου είναι 25%.**

iii. Βαθμός αποτελεσματικότητας της προτεινόμενης δομής του Οργανογράμματος

Το κριτήριο αυτό είναι ποιοτικό και δεν επιδέχεται άμεσης ποσοτικοποίησης.

Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να εφαρμοστεί ο κανόνας του **Μέτριος, Καλός, Πολύ καλός** και **Άριστος**, με την αντίστοιχη εκατονταβάθμια κλίμακα:

Μέτριος:	60 - 70
Καλός:	71 – 80
Πολύ καλός:	81 – 90
Άριστος:	90-100.

- **Η προτεινόμενη βαρύτητα του υποκριτηρίου είναι 30%.**

iv. Βαθμός αποτελεσματικότητας της Ομάδας και ιδιαίτερα του Συντονιστή

Ο βαθμός αποτελεσματικότητας της Ομάδας έχει κριθεί στα προηγούμενα τρία υποκριτήρια. Η επανάληψή του αποτελεί πλεονασμό και σύγχυση των κριτηρίων.

Όσον αφορά στο συντονιστή, το ρόλο αυτό τον καλύπτει κυρίως η Διευθύνουσα Υπηρεσία, με τις δυνατότητες που έχει.

Επίσης, η εμπειρία των Μελετών έχει δείξει ότι οι δυσλειτουργίες, που προκύπτουν κατά την εκπόνηση μιας Μελέτης, οφείλονται κυρίως στα στάδια, που αφορούν αδειοδότηση (περιβαλλοντικά ή κτηματολόγια), σε λόγους χρηματοδότησης ή σε λόγους, που έχουν να κάνουν με τη βούληση του Κυρίου του Έργου (περιπτώσεις πολεοδομικών μελετών) και όχι στις ικανότητες του συντονιστή.

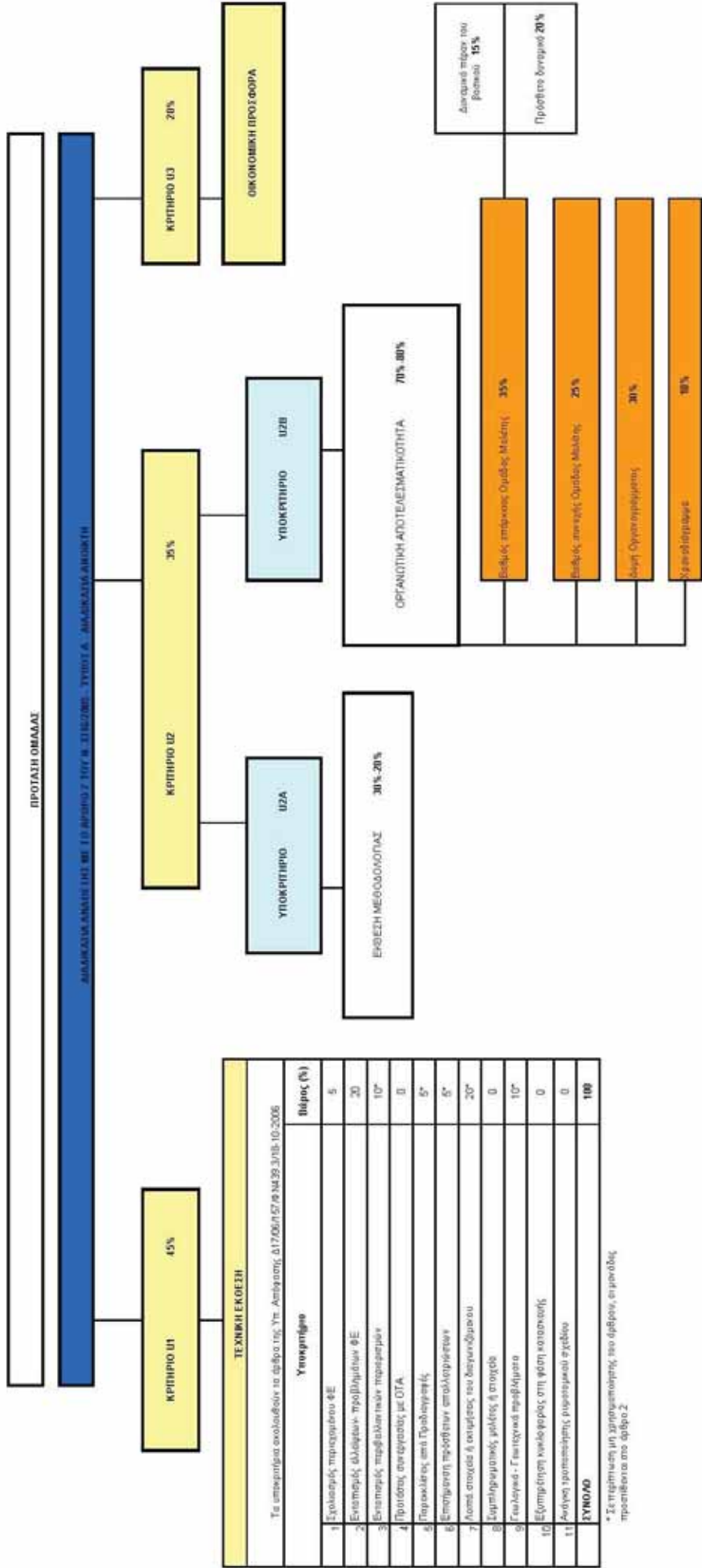
Δεδομένου, όμως, ότι το κριτήριο του συντονιστή συνεχίζει να υπάρχει στην πρότυπη Διακήρυξη, **προτείνεται ως βαρύτητα το 10%**.

Στον Πίνακα 3, που ακολουθεί, παρουσιάζονται συνοπτικά, για διευκόλυνση του αναγνώστη, οι βαρύτητες των υποκριτηρίων του κριτηρίου της Οργανωτικής Αποτελεσματικότητας της Ομάδας Μελέτης (U2B).

Πίνακας 3. Βαρύτητα υποκριτηρίων αξιολόγησης του κριτηρίου της Οργανωτικής Αποτελεσματικότητας της Ομάδας Μελέτης (U2B)

Υποκριτήριο	Βαρύτητα (%)
Βαθμός επάρκειας της προτεινόμενης Ομάδας	
- Δυναμικό πέραν του βασικού και μη δηλωμένου ως πρόσθετου	15
- Πρόσθετο δυναμικό	20
Βαθμός συνοχής της προτεινόμενης Ομάδας	25
Βαθμός αποτελεσματικότητας της προτεινόμενης δομής του Οργανογράμματος	30
(Βαθμολογείται ποιοτικά με τον κανόνα του Μέτριος (60-70), Καλός (71-80), Πολύ Καλός (81-90) και Άριστος (91-100))	
Βαθμός αποτελεσματικότητας της Ομάδας και ιδιαίτερα του Συντονιστή	10
ΣΥΝΟΛΟ	100

Ακολουθεί πίνακας των προτάσεων της ομάδας εργασίας με κωδικοποίηση της βαρύτητας των κριτηρίων για τη διαδικασία ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 3316/2005.

2.2. ΕΙΔΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Έχει παρατηρηθεί, από τη μέχρι σήμερα εμπειρία, η συχνή χρησιμοποίηση του κριτηρίου της ειδικής τεχνικής ικανότητας του Διαγωνιζομένου για τη συμμετοχή στο Διαγωνισμό, ενώ η φύση του έργου, όπως αυτή διατυπώνεται στον τίτλο και εξειδικεύεται στο φάκελο του έργου, αναφέρεται σε συνήθεις μελέτες και δεν δικαιολογεί ανάλογη απαίτηση.

Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται αισθητά ο αριθμός των Διαγωνιζομένων και, ταυτόχρονα, αμφισβητείται ευθέως το σύστημα κατάταξης των Μελετητών από τη ΓΕΜ σε συγκεκριμένες τάξεις πτυχίων, που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες τεχνικές δυνατότητες αυτών.

Επισημαίνεται ότι, η δυνατότητα υποβολής ένστασης κατά της Προκήρυξης και του κύρους του Διαγωνισμού στις περιπτώσεις αυτές, δεν έχει ουσιαστικό αποτέλεσμα, αφού οι ενστάσεις κρίνονται από τον Κύριο του Έργου, ο οποίος έχει αποφασίσει, έτσι κι αλλιώς, να θέσει το κριτήριο αυτό.

Είναι γνωστό ότι, δυστυχώς, η απαίτηση της ειδικής τεχνικής ικανότητας, πολλές φορές, υποκρύπτει, στην καλύτερη περίπτωση, τη συνειδητή βούληση του εργοδότη να περιορίσει τον αριθμό των μετεχόντων και, στη χειρότερη, δόλο.

Για τους παραπάνω λόγους, **προτείνεται** η απαίτηση της ειδικής τεχνικής ικανότητας από τους εργοδότες να προϋποθέτει τα ακόλουθα:

- α. Η μελέτη να αφορά θέμα με απαιτήσεις ειδικής γνώσης ή/και εμπειρίας.**
- β. Η Απόφαση για απαίτηση ειδικής τεχνικής ικανότητας να γίνεται μετά από Γνωμοδότηση του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου, με εισήγηση στελέχους του εργοδότη, που θα έχει αντίστοιχη γνώση του αντικειμένου και μπορεί να εισηγηθεί ανάλογα. Καλό θα είναι στο φάκελο του έργου να περιλαμβάνεται και περίληψη της παραπάνω εισήγησης, ώστε να αντιληφθούν οι διαγωνιζόμενοι πληρέστερα τη φύση του έργου και να πράξουν ανάλογα.**

Τέλος, σημειώνεται ότι, η μη απαίτηση ειδικής τεχνικής ικανότητας δεν περιορίζει τον Κύριο του Έργου να αντιληφθεί, μέσω των λοιπών ουσιαστικών δεδομένων, που υποβάλει ο Διαγωνιζόμενος (τεχνική έκθεση, ομάδα μελέτης, μεθοδολογία κ.λπ.), την ικανότητά του να εκπονήσει τη Μελέτη και να τη βαθμολογήσει ανάλογα.

2.3. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

2.3.1. Γενικά

Όπως αναφέρθηκε στο πρώτο Κεφάλαιο της Έκθεσης, ο Νόμος 3316/2005 εισάγει την έννοια «Φάκελος του έργου», η σύνταξη του οποίου αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη των διαδικασιών ανάθεσης μιας σύμβασης.

Στο άρθρο 4 του Νόμου παρατίθενται γενικά, αλλά όχι περιοριστικά, τα στοιχεία του

περιεχομένου του Φακέλου του έργου. Επιπλέον, στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου του Νόμου προβλέπεται η έκδοση Υπουργικής Απόφασης, η οποία θα προσδιορίζει το ειδικότερο περιεχόμενο του Φακέλου του έργου, με στόχο τη βελτιστοποίηση της προετοιμασίας του Κυρίου του Έργου σχετικά με το αντικείμενο και τα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης.

Η σωστή προετοιμασία της Αναθέτουσας Αρχής πριν από την έναρξη των διαδικασιών της ανάθεσης μιας σύμβασης, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για σύνθετη Μελέτη ή σημαντικού μεγέθους έργο, έχει βαρύνουσα σημασία και δεν πρόκειται για κάτι που «ανακαλύφθηκε» με το νέο Νόμο. Απλώς, ο νέος Νόμος θέτει ρητά την προϋπόθεση για την πληρότητα της προετοιμασίας της Υπηρεσίας, στοχεύοντας να αντιμετωπίσει τα πλείστα προβλήματα που ανέκυπταν στο παρελθόν, όταν οι Υπηρεσίες (με πρωταγωνιστές τους ΟΤΑ) προκήρυσσαν Μελέτες βιαστικά και με προχειρότητα, δίνοντας μεγαλύτερη σημασία στην έναρξη της κατασκευής και την ολοκλήρωση των έργων και όχι στη σύνταξη σωστών και εφαρμόσιμων Μελετών. Επιπρόσθετα, με την προϋπόθεση της ύπαρξης πλήρους και, κατά το δυνατόν, ακριβέστερου ως προς το αντικείμενό του Φακέλου του έργου, μπορεί να αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα της υποεκτίμησης των ποσοτήτων του φυσικού αντικειμένου, που, τις περισσότερες φορές σκόπιμα έκαναν οι Αναθέτουσες Αρχές, λόγω ανεπάρκειας των κονδυλίων στον Προϋπολογισμό τους, με τα γνωστά προβλήματα που ακολουθούσαν.

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές και είναι αποδεκτό ότι ο Φάκελος του έργου αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την έναρξη των διαδικασιών ανάθεσης μιας σύμβασης και **η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης για το λεπτομερή προσδιορισμό του περιεχομένου του Φακέλου είναι αναγκαία.**

2.3.2. Ποσότητες φυσικού αντικειμένου – Αμοιβή Μελέτης

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3316/2005, στο Φάκελο του έργου περιλαμβάνεται προϋπολογισμός Μελέτης, όπου υπολογίζονται με μονάδες φυσικού αντικειμένου και τιμές μονάδος, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Κανονισμό προεκτιμώμενων αμοιβών, οι δαπάνες για τις διάφορες κατηγορίες Μελετών.

Επιπλέον, στο άρθρο 11 παρ. 11.3 της εγκεκριμένης Πρότυπης Διακήρυξης αναφέρεται ότι «... Η οικονομική τους (σ.σ. των Αναδόχων) προσφορά αποτελεί την κατ' αποκοπήν αμοιβή για το σύνολο του προς μελέτη αντικειμένου, όπως αυτό προδιαγράφεται στο Φάκελο του έργου.» Στην ίδια παράγραφο συμπληρώνεται ότι «...Τεκμαίρεται ότι ο ανάδοχος έλαβε υπόψη, κατά τη μελέτη του Φακέλου του έργου, την πιθανότητα να μην αντιστοιχούν οι ποσότητες μονάδων φυσικού αντικειμένου που αναφέρονται στο τεύχος της προεκτιμώμενης αμοιβής, στις τελικές ποσότητες που θα απαιτηθούν για την εκπόνηση της μελέτης και διαμόρφωσε ανάλογα την οικονομική του προσφορά, μέσα στα παραδεκτά περιθώρια διακύμανσής της.

Εφόσον προκύψουν διαφορές (επί πλέον ή έλασσον) στις μονάδες φυσικού αντικειμένου μεταξύ του τεύχους της προεκτιμώμενης αμοιβής και της μελέτης του αναδόχου, δεν δημιουργείται εκατέρωθεν δικαίωμα για αντίστοιχη αυξομείωση της αμοιβής του

αναδόχου, εφόσον δεν υπερβαίνουν το «βασικό σχέδιο», το οποίο περιγράφεται στο Φάκελο του έργου, δηλαδή τα βασικά δεδομένα που περιγράφουν και οριοθετούν το φυσικό αντικείμενο του έργου (π.χ. αρχή και πέρας έργου οδοποιίας, όρια έκτασης προς τοπογράφιση, όρια αποχετευόμενων περιοχών, διαστάσεις βασικών χαρακτηριστικών του έργου, επιφάνεια κτηρίων, κ.λπ.).

Στην περίπτωση που διαπιστωθούν τέτοιες υπερβάσεις του βασικού σχεδίου έχουν ισχύ τα προβλεπόμενα από το άρθρο 29 του ν. 3316/05.».

Περαιτέρω, στο άρθρο 16 παρ. 16.1 της Διακήρυξης αναφέρεται ότι «Η οικονομική προσφορά του αναδόχου αποτελεί τη συμβατική του αμοιβή και δεν περιλαμβάνει το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.). Η αμοιβή αυτή δεν αναθεωρείται παρά μόνον στις περιπτώσεις που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 30 του Ν.3316/05 και σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. Δ17γ/05/157/Φ.Ν 439.3/18.2.2006 απόφασης του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.».

Τέλος, στο άρθρο 30 του Ν. 3316/2005 «Καταβολή της αμοιβής του Αναδόχου», όπου περιγράφεται ο τρόπος σύνταξης του λογαριασμού για την καταβολή της αμοιβής της Μελέτης, θεωρείται δεδομένο ότι ο Ανάδοχος θα εκπονήσει Μελέτες για τις συγκεκριμένες φυσικές ποσότητες του προϋπολογισμού του Φακέλου του έργου και δεν αναφέρονται πουθενά οι **πραγματοποιηθείσες ποσότητες φυσικού αντικειμένου**.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο προσδιορισμός των ποσοτήτων του φυσικού αντικειμένου των εργασιών της Μελέτης ή του έργου δημιουργεί σημαντικά προβλήματα, αφού **οι δεσμεύσεις, που δημιουργούνται από το περιεχόμενο του Φακέλου ως προς τις ποσότητες του φυσικού αντικειμένου, έχουν αντίκτυπο στην αμοιβή της Μελέτης και εν τέλει στην πληρότητα και την ποιότητά της**.

Η προεκτίμηση της αμοιβής της Μελέτης, πέρα από την καλή γνώση του αντικειμένου που απαιτεί, προϋποθέτει την πρόβλεψη όλων των προβλημάτων, που θα προκύψουν κατά την εκπόνηση της Μελέτης.

Καθώς, όμως, η ίδια η έννοια της Μελέτης περιέχει τη διερεύνηση προβλημάτων, που προκύπτουν κατά την εκπόνησή της και την επιλογή λύσεων, είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να έχουν προβλεφθεί από τη σύνταξη του φακέλου του έργου όλες οι λεπτομέρειες και να έχουν υπολογιστεί με ακρίβεια όλες οι φυσικές ποσότητες.

Δεν μπορεί μια Μελέτη να δεσμεύεται από τις ποσότητες του Φακέλου του Έργου όταν αυτός είναι επιπέδου χαμηλότερου μιας υφιστάμενης Προμελέτης, όπου είναι δυνατή η ακριβής και πλήρης παραμετροποίηση και διαστασιολόγηση ενός έργου.

Σε αντίθετη περίπτωση θα υπάρχει λογιστική συμφωνία των ποσοτήτων, αλλά μια ελλιπής μελέτη και ένα ακρωτηριασμένο έργο.

Έτσι, για κάποιες κατηγορίες Μελετών (Οδοποιίας, Υδραυλικές, Τοπογραφικές κ.λπ.), παρατηρείται το φαινόμενο, οι αμοιβές που διαμορφώνονται με τον τρόπο αυτό και στην ουσία είναι «κατ' αποκοπήν», να διαφοροποιούνται – αυξομειώνονται, εξαιτίας της αυξομείωσης των φυσικών ποσοτήτων και ο Ανάδοχος να πρέπει να εισπράξει την αμοιβή,

που προκύπτει από το Φάκελο του έργου, αφού εφαρμοσθεί η προσφερθείσα έκπτωση.

Πρέπει να αναγνωριστεί από το νομοθέτη ότι **απαιτείται ευελιξία ως προς τις προβλεπόμενες από το Φάκελο του έργου ποσότητες φυσικού αντικειμένου και της τελικά καταβαλλόμενης αμοιβής.**

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος, **προτείνονται** τα ακόλουθα:

α. Η σύνταξη των λογαριασμών να γίνεται με βάση τον προϋπολογισμό του Φακέλου, με αναφορά στις προβλεφθείσες και στις πραγματοποιηθείσες ποσότητες φυσικού αντικειμένου, αφού θεσπιστεί άνω όριο της αυξομείωσης μέσα στα προβλεπόμενα από το άρθρο 29 του Νόμου «Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες» και ειδικότερα:

i. Αν οι πραγματοποιηθείσες ποσότητες είναι μεγαλύτερες από τις προεκτιμηθείσες:

- Όταν από τη σύγκριση των παραπάνω ποσοτήτων προκύπτει διαφορά εντός του εύρους της έκπτωσης του αναδόχου (συνήθως 20% με τα σημερινά δεδομένα), τότε να είναι δυνατή η καταβολή της διαφοράς, χωρίς σύνταξη Συγκριτικού Πίνακα.

Η επιλογή αυτή είναι εφικτή, δεδομένου ότι ο εργοδότης έχει προβλέψει το παραπάνω ποσό κατά την Προκήρυξη της Μελέτης.

- Αν η διαφορά είναι μεγαλύτερη της έκπτωσης του αναδόχου και μικρότερη του 50%, τότε να εφαρμόζεται το άρθρο 29 του Ν. 3316/2005.

ii. Αν οι πραγματοποιηθείσες ποσότητες είναι μικρότερες από τις προεκτιμηθείσες, θα πληρώνονται οι πραγματοποιηθείσες με σύνταξη Συγκριτικού Πίνακα.

β. Να διορθωθεί το κείμενο των εγκεκριμένων Διακηρύξεων, όπου αυτές αναφέρονται σε «κατ' αποκοπήν» αμοιβή.

Οι ακόλουθες παρατηρήσεις συνηγορούν στη δυνατότητα εφαρμογής της παραπάνω πρότασης:

α. Σε καμία διάταξη του Ν. 3316/2005 δεν αναφέρεται, ούτε καν υπονοείται, ότι η Οικονομική Προσφορά των Αναδόχων αποτελεί την κατ' αποκοπήν αμοιβή τους για το σύνολο του αντικειμένου της Μελέτης. Αντίθετα, στο άρθρο 29 παρ. 1 του Νόμου αναφέρεται ότι όταν προκύψει ανάγκη εκπόνησης συμπληρωματικών μελετών ή παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών, που κατά το είδος **ή το μέγεθος (ποσότητα) δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, καταρτίζεται συγκριτικός πίνακας κ.λπ.**

β. Στους ορισμούς του άρθρου 1 του Ν. 3316/2005, υπάρχει διάκριση «συμβατικής αμοιβής» και «τελικής αμοιβής», ο όρος δε «κατ' αποκοπή τίμημα» της παρ. 23 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ως **συμβατική αμοιβή των Προκαταρκτικών Μελετών και μόνο.**

- γ. Στο άρθρο 4 παρ. 4.1 και 4.2.4 της πρότυπης Συγγραφής Υποχρεώσεων (Σ.Υ.), με αναφορά του άρθρου 29 του Ν. 3316/2005, **προβλέπεται αύξηση της αμοιβής όταν αυξάνεται το φυσικό αντικείμενο.**

Τέλος, **προτείνεται** να προβλεφθεί από τη Νομοθεσία ότι **η συμβατική αμοιβή της Μελέτης αναθεωρείται με το συντελεστή t_k του χρόνου υπογραφή της Σύμβασης.**

2.4. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

2.4.1. Ορισμός Αναθέτουσας Αρχής

Μετά την έκδοση του Ν. 3316/2005 και την τριετή χρήση και εφαρμογή του, εκδόθηκε το Προεδρικό Διάταγμα με αριθμό 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α/16.03.2007), σύμφωνα με το οποίο προσαρμόζεται η Ελληνική Νομοθεσία στις Διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

Το δίκαιο των Μελετών είναι ιδιαίτερα τεχνικό και για το λόγο αυτό έχει ανάγκη επεξήγησης των εννοιών του. Ο ίδιος ο Ν. 3316/2005, στο άρθρο 1, δίνει τους ορισμούς των εννοιών, που συναντώνται σ' αυτόν. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την απόδοση των ορισμών της Κοινοτικής Οδηγίας περί υπηρεσιών. Οι ορισμοί που παρατίθενται στο άρθρο 1 έχουν την προέλευσή τους κατά ένα μεγάλο μέρος από την αντίστοιχη Οδηγία.

Ειδικότερα, στο άρθρο 1 παρ. 9 του Ν. 3316/2005 δίνεται ο ορισμός της Αναθέτουσας Αρχής: «**"Αναθέτουσες Αρχές"** είναι το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) όλων των βαθμών, οι δημοτικές, νομαρχιακές και δημόσιες επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις κάθε νομικής μορφής που συγκροτούνται από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα.

"Οργανισμός δημοσίου δικαίου" είναι κάθε νομικό πρόσωπο το οποίο:

- α) Έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στο βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα.*
- β) Η δραστηριότητά του χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το ελληνικό δημόσιο ή από οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλο οργανισμό δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση του υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή περισσότερα από τα μισά των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού του συμβουλίου διορίζονται από το ελληνικό δημόσιο ή οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου».*

Η έννοια της Αναθέτουσας Αρχής είναι γνωστή από το Κοινοτικό Δίκαιο και ταλαιπωρεί τα τελευταία χρόνια όσους ασχολούνται με το Δίκαιο των δημόσιων συμβάσεων, διότι ο Έλληνας νομοθέτης εξαιρεί μια σειρά φορέων του Δημοσίου από την εφαρμογή της

κοινής νομοθεσίας περί έργων και μελετών, δίνοντας σ' αυτούς το δικαίωμα να ρυθμίσουν τις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης με Κανονισμούς. Οι φορείς αυτοί, πάντως, δεν εξαιρούνται από την εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου περί Μελετών και έργων, όταν οι συμβάσεις τους έχουν προϋπολογιζόμενη αμοιβή πάνω από το όριο εφαρμογής της Κοινοτικής νομοθεσίας.

Το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) ασχολήθηκε και ασχολείται με την έννοια της Αναθέτουσας Αρχής. Επιδίωξή του είναι **να μην επιτρέψει εξαιρέσεις** από την εφαρμογή της Κοινοτικής νομοθεσίας περί συμβάσεων υπηρεσιών (**C-31/87** (GEBROEDERS BEENTJES BV KATA ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ), **C-44/96** (Υπόθεση Mannesmann), **C-470/99** (Universale Bau AG), **C-283/00** (Επιτροπή κατά Ισπανίας), **C-380/98** (University of Cambridge), **C-237/99** (Επιτροπή / Γαλλία).

Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι στην **υπόθεση Mannesmann (C-44/96)** κρίθηκε ότι, αν ένας Οργανισμός ιδρύθηκε για να εξυπηρετήσει ανάγκες γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν εμπορικό και βιομηχανικό χαρακτήρα, είναι Αναθέτουσα Αρχή, είναι δε άνευ σημασίας το γεγονός ότι, εκτός από την αποστολή αυτή, η μονάδα αυτή είναι ελεύθερη να ασκεί άλλες δραστηριότητες, που έχουν τέτοιο χαρακτήρα.

Στην **υπόθεση C-380/98 (University of Cambridge)** το Δικαστήριο ασχολήθηκε και ερμήνευσε την έννοια της Αναθέτουσας Αρχής, υπό την έννοια της χρηματοδότησης. Η Οδηγία 93/37/ΕΟΚ, όπως και όλες οι λοιπές για τις δημόσιες συμβάσεις, αναφέρουν ότι μια εναλλακτική προϋπόθεση, για να θεωρηθεί ένας Οργανισμός ως Αναθέτουσα Αρχή, είναι, η δραστηριότητά του να χρηματοδοτείται κατά πλειοψηφία από το Κράτος, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλους Οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η έκφραση «χρηματοδοτείται (...) από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές» έχει την έννοια ότι περιλαμβάνει τις επιδοτήσεις ή επιχορηγήσεις που καταβάλλονται από μία ή περισσότερες Αναθέτουσες Αρχές για την ενίσχυση της ερευνητικής εργασίας και τις φοιτητικές υποτροφίες, που καταβάλλονται από τοπικές αρμόδιες για την εκπαίδευση αρχές σε πανεπιστήμια για την κάλυψη των διδάκτρων συγκεκριμένων φοιτητών.

Δεν αποτελούν, αντιθέτως, δημόσια χρηματοδότηση, υπό την έννοια των Οδηγιών αυτών, οι καταβολές στις οποίες προβαίνουν μία ή περισσότερες Αναθέτουσες Αρχές, είτε στο πλαίσιο συμβάσεως παροχής υπηρεσιών περιλαμβάνουσας ερευνητικές εργασίες, είτε ως αντιπαροχή για την παροχή άλλων υπηρεσιών, όπως η παροχή γνωμοδοτήσεων ή η οργάνωση συνεδρίων.

Ο όρος «**κατά πλειοψηφία**», σημαίνει «**άνω του ημίσεως**».

Για την ορθή εφαρμογή του ποσοστού επί τοις εκατό της δημόσιας χρηματοδότησεως ορισμένου Οργανισμού, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των εισοδημάτων που εισπράττει, περιλαμβανομένων των προερχομένων από εμπορική δραστηριότητα.

Στην **υπόθεση C-237/99 (Επιτροπή/Γαλλία)**, το ΔΕΚ ασχολήθηκε με τον ορισμό της **Αναθέτουσας Αρχής** και συγκεκριμένα με την εναλλακτική περίπτωση, κατά την οποία η στενή εξάρτηση του κρινόμενου νομικού προσώπου από το Κράτος, ή ΟΤΑ ή άλλο

Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου οφείλεται στο ότι η διαχείρισή του υπόκειται σε έλεγχο από το Κράτος ή τους Οργανισμούς αυτούς.

Η ερμηνευτική κατ' άρθρο εγκύκλιος 25/2005 του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «περί Οδηγιών για το νέο Νόμο 3316/05», στο σχολιασμό του άρθρου 1, ορίζει ότι *«Αναθέτουσες αρχές είναι όλα τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, τα Νοσοκομεία, τα Πανεπιστήμια κ.ο.κ.), καθώς και οι Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, δηλαδή τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ελέγχονται από το κράτος ή άλλους φορείς δημοσίου δικαίου.*

Από τα παραπάνω προκύπτει άμεσα ότι τα Πανεπιστήμια της Χώρας μας θεωρούνται εκ του νόμου Αναθέτουσες Αρχές, όπως το ίδιο ισχύει και για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες, η δραστηριότητα των οποίων χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το Ελληνικό Δημόσιο ή από Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή από άλλο Οργανισμό δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση του υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους Οργανισμούς αυτούς.

Στο αυτό πόρισμα καταλήγει και το νέο Προεδρικό Διάταγμα με αριθμό 60/2007, με την έκδοση του οποίου έχει προσαρμοστεί η Ελληνική Νομοθεσία στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ. Στην ουσία, και το Π.Δ. 60/2007, πιστά και όμοια, όπως και η Κοινοτική Οδηγία, δίνει στο άρθρο 1 παρ. 9 τον ορισμό της Αναθέτουσας Αρχής, ήτοι *«Αναθέτουσες Αρχές είναι το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου.*

Ως «Οργανισμός δημοσίου δικαίου», νοείται κάθε οργανισμός:

- α) ο οποίος έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στο βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα.
- β) η δραστηριότητα του οποίου χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείριση του οποίου υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.»

Ως εκ τούτου, κάθε Αναθέτουσα Αρχή δύναται να εκπονήσει, τόσο τις μελέτες – υπηρεσίες αυτής, όσο και του ευρύτερου Δημοσίου, μόνο με το κατά Νόμο, μόνιμο, προσωπικό αυτής και όχι με προσωπικό που αντισυμβάλλεται με αυτήν, με οποιαδήποτε μορφής Σύμβαση Έργου ή Παροχής Υπηρεσίας, λόγω του ότι οι προηγούμενες διέπονται από το Ν. 3316/2005.

Από τα ανωτέρω συνάγεται άμεσα ότι **οι Αναπτυξιακές εταιρείες και τα Πανεπιστήμια (ως Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές - Παράρτημα IV του Π.Δ. 60/2007) της χώρας θεωρούνται Αναθέτουσες Αρχές και θα πρέπει να τηρούν πιστά τις διατάξεις του Ν. 3316/2005.**

2.4.2. Μελετητικά Πτυχία Πανεπιστημιακών

Σύμφωνα με το προϊσχύον Δίκαιο του Ν. 716/1977 «την ιδιότητα του μελετητού δεν δύνανται να αποκτήσουν:

- α) Οι μη συμπληρώσαντες τετραετίαν από της κτήσεως του διπλώματος.
- β) Οι τελούντες υπό υπαλληλικήν σχέσιν οιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων των υπηγητών, επιμελητών και βοηθών ανωτάτων σχολών, ως και των αποδεδειγμένως υπαλλήλων γραφείων μελετών, οι οποίοι όμως δεν δύνανται να χρησιμοποιούν το πτυχίον αυτοτελώς.
- γ) Οι εν ενεργεία Καθηγηταί ανωτάτων, και ανωτέρων σχολών.
- δ) Οι κάτοχοι πτυχίου εργολήπτου δημόσιων έργων και οι καθ' οιονδήποτε τρόπον παρέχοντες τας υπηρεσίας των εις αυτούς, εξαιρουμένων των κατά τας περί εκτελέσεως των δημόσιων Έργων διατάξεις περιπτώσεων, καθ' ας προβλέπεται τούτο.»

Σύμφωνα με το άρθρο 39 παρ. 2 του Ν. 3316/2005, ο οποίος με την έναρξη της ισχύος του καταργεί κάθε αντίθετη διάταξη, «δεν έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Μελετητών τα πρόσωπα τα οποία:

- α) Εργάζονται σε Αναθέτουσα Αρχή, με σχέση εξαρτημένης εργασίας οποιασδήποτε μορφής. Το κώλυμα συνεχίζει να υφίσταται για δύο χρόνια μετά την συνταξιοδότησή τους και κατά το διάστημα αυτό δεν επιτρέπεται η παροχή υπηρεσιών σε μελετητή ή εταιρία μελετών, με σχέση μίσθωσης εργασίας ή έργου.
- β) Εργάζονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα με σχέση εξαρτημένης εργασίας οποιασδήποτε μορφής, με εξαίρεση τους εργαζομένους σε εταιρίες μελετών, οι οποίοι όμως δεν μπορούν να χρησιμοποιούν το μελετητικό πτυχίο τους κατά το διάστημα ισχύος της σχέσης αυτής αυτοτελώς ή ως μέλη σύμπραξης ή κοινοπραξίας, σε διαδικασία σύναψης σύμβασης του νόμου αυτού.
- γ) Έχουν ατομική εργοληπτική επιχείρηση ή είναι εταίροι προσωπικής εταιρίας, ή διαχειριστές ή εταίροι εταιρίας περιορισμένης ευθύνης ή μέλη διοικητικού συμβουλίου ή νόμιμοι εκπρόσωποι ανώνυμης εταιρίας, γραμμένης στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.).
- δ) Είναι γραμμένα στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.).
- ε) Παρέχουν τις υπηρεσίες τους με οποιαδήποτε σχέση σε εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., με εξαίρεση τις περιπτώσεις παροχής τέτοιων υπηρεσιών που προβλέπονται από τη νομοθεσία εκτέλεσης δημόσιων έργων, όπως ιδίως στα πλαίσια του συστήματος προσφοράς μελέτη – κατασκευή ή τροποποίησης της μελέτης του έργου.
- στ) Εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 16, καθώς και στις περιπτώσεις α και γ της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.».

Σύμφωνα με τον ορισμό της Αναθέτουσας Αρχής του Ν. 3316/2005, όπως εκτενώς έχει σχολιασθεί και αναπτυχθεί στην προηγούμενη παράγραφο, και σε συνδυασμό με το άρθρο 39 παρ. 2 του ίδιου Νόμου, δεν δύνανται οι εργαζόμενοι σε Αναθέτουσα Αρχή με σχέση εξαρτημένης εργασίας οποιασδήποτε μορφής να είναι και κάτοχοι μελετητικού πτυχίου. Επομένως, η διάταξη αυτή, καθώς και οι υποχρεώσεις – δικαιώματα που απορρέουν από αυτή, έχουν αντίκρισμα, τόσο στις Αναπτυξιακές Εταιρείες, όσο και στα

Πανεπιστήμια. Μόνο με την ιδιότητά τους ως μηχανικών Αναθετούσων Αρχών τους δίνεται η δυνατότητα και το δικαίωμα να εκπονούν Μελέτες, που αναλαμβάνει και εκπονεί οίκοθεν και με δικά της μέσα η Υπηρεσία τους.

Παρά τις παραπάνω διατάξεις του Ν. 3316/2005, πρόσφατη Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ 515/2008) αποφαίνεται ότι τα μέλη ΔΕΠ σε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα έχουν δικαίωμα κτήσης Πτυχίου Μελετητή, με το σκεπτικό ότι τα μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ και ειδικότερα οι καθηγητές: α) είναι, κατά το ίδιο το Σύνταγμα (άρθρο 16 παρ. 6), δημόσιοι λειτουργοί, στους οποίους είναι ανατεθειμένη εκ του Συντάγματος (άρθρο 16 παρ. 1) η αδέσμευτη έρευνα, σκέψη και διδασκαλία, β) τελούν, προς το σκοπό της εξασφάλισης της ελευθερίας αυτής, υπό ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς, εγγυώμενο την προσωπική και λειτουργική τους ανεξαρτησία, προκειμένου να επιτευχθούν οι συνθήκες οι ευνοϊκές για την προαναφερθείσα αδέσμευτη έρευνα σκέψη και διδασκαλία και, επομένως, γ) δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνδέονται με τα ΑΕΙ, στα οποία προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, με σχέση εξαρτημένης εργασίας, αφού το κύριο χαρακτηριστικό της σχέσεως εξαρτημένης εργασίας είναι η δυνατότητα του εργοδότη να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές, μεταξύ άλλων, ως προς τον τρόπο παροχής της εργασίας. Το στοιχείο τούτο ελλείπει παντελώς, κατά την ενάσκηση των καθηκόντων των μελών ΔΕΠ, και μάλιστα κατά συνταγματική επιταγή.

Με δεδομένο ότι οι περιοριστικές των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών διατάξεις (όπως είναι και η επίμαχη διάταξη της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 39 του Ν. 3316/2005, η οποία περιορίζει το εκ του άρθρου 5 του Συντάγματος απορρέον, καταρχήν, δικαίωμα της ασκήσεως ελευθερίου επαγγέλματος, όπως είναι και το επάγγελμα του μελετητή) είναι στενά ερμηνευτέες, δεν είναι δυνατόν να ερμηνευθεί τόσο ευρέως η διάταξη αυτή, ώστε να της αποδοθεί η έννοια, την οποία εκ του γράμματός της σαφώς προκύπτει ότι δεν έχει, ότι συμπεριλαμβάνονται και τα μέλη ΔΕΠ στον όρο εργαζόμενοι «με σχέση εξαρτημένης εργασίας», τον οποίο χρησιμοποιεί.

Το Σύνταγμα προστατεύει την αδέσμευτη έρευνα, σκέψη και διδασκαλία των καθηγητών και όχι την απόκτηση πρόσθετων εισοδημάτων από την εκπόνηση Μελετών. Οι Μελέτες αποτελούν μεν σε μεγάλο βαθμό νοητικές και υπολογιστικές εργασίες βάσει συγκεκριμένων οδηγιών, κανονισμών και προδιαγραφών, αλλά δεν αποτελούν έρευνα, που να δικαιολογεί την εμπλοκή καθηγητών ΑΕΙ.

Για να απαγορευθεί η εγγραφή των μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ στα Μητρώα Μελετητών, θα πρέπει ο νομοθέτης να το ορίσει ευθέως, δηλαδή θα πρέπει να κατατεθεί σχετική νομοθετική ρύθμιση, με την οποία αμέσως και σαφώς να μην επιτρέπεται η εγγραφή των μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ και ΑΤΕΙ στο Μητρώο Μελετητών.

Ενδιαμέσως, μέχρι τη ρητή απαγόρευση του νόμου περί απόκτησης πτυχίων μελετητή από πανεπιστημιακούς, **προτείνεται η ΓΕΜ να συνεχίσει να κάνει χρήση του άρθρου 45 παράγρ. 4 του Ν. 3316/2005 και του εν ισχύ άρθρου 3 παράγρ. 2 του Ν. 716/77, αρνούμενη την έκδοση Μελετητικών Πτυχίων σε Καθηγητές ΑΕΙ και ΑΤΕΙ.**

2.5. ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (Άρθρο 17 παρ. 3 του Ν. 3316/2005)

Βάσει της παρ.3 του άρθρου 17 του Ν. 3316/2005 και για συμβάσεις με προεκτιμώμενη αμοιβή μεγαλύτερη του προβλεπόμενου ορίου των Οδηγιών 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ, «οι υποψήφιοι μπορούν για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζονται στις δυνατότητες άλλων επιχειρήσεων, για να αποδείξουν την τεχνική τους καταλληλότητα, χωρίς να χρειάζεται να διατηρούν με τις επιχειρήσεις αυτές δεσμούς συγκεκριμένης νομικής φύσης».

Η διατύπωση του άρθρου αυτού αποτελεί **την πλήρη ακύρωση του συστήματος διαγωνισμών βάσει του Ν. 3316/2005** και ανατροπή όλων όσων προβλέπονται για τα μελετητικά Πτυχία, τον τρόπο χορήγησής τους, τα όρια των αμοιβών που τα συνοδεύουν κ.λπ.

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 17 του Νόμου, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα του Διαγωνιζομένου αξιολογείται με βάση την τεχνογνωσία, την αποτελεσματικότητα, την εμπειρία και την αξιοπιστία που διαθέτει. Η γενική αυτή διατύπωση, που περιγράφει **την ουσία της επαγγελματικής οντότητας** του Διαγωνιζομένου, εξειδικεύεται με: α) τις κυριότερες Μελέτες παρόμοιας φύσης, που έχει εκπονήσει, β) τους τίτλους σπουδών και επαγγελματικών προσόντων των στελεχών του υποψηφίου, γ) το συνολικό τεχνικό προσωπικό, που διαθέτει και, ιδίως, το προσωπικό για τον έλεγχο ποιότητας, δ) τον εξοπλισμό που διαθέτει, και ε) το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό που διαθέτει.

Δηλαδή, με την παρ. 3 του άρθρου 17 του Ν. 3316/2005 **επιτρέπεται να καλείται ο Α' Διαγωνιζόμενος, που έχει τα τυπικά προσόντα, ενώ θα κρίνεται ο Β' Διαγωνιζόμενος, που έχει τα ουσιαστικά.**

Είναι αδύνατο να αντιληφθεί κανείς το πνεύμα του νομοθέτη ή τους λόγους για τους οποίους έκανε αποδεκτή την παραπάνω παράγραφο. Είναι, όμως, με απόλυτη σαφήνεια κατανοητές οι συνέπειες της εφαρμογής της, που παρουσιάζονται στις επόμενες παραγράφους, με απλά παραδείγματα.

Παράδειγμα 1

Καλείται με τη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ατομικό Πτυχίο Β' ή Γ' τάξης, χωρίς στελέχη, εξοπλισμό και εμπειρία, που υποστηρίζεται με «δάνεια τεχνικής ικανότητας» από Πτυχίο Ε' τάξης, που δεν έχει προσκληθεί. Προφανώς, μια τέτοια επιλογή υπερσχύει όλων των υπόλοιπων ατομικών πτυχίων, που διαγωνίζονται και καταλύεται κάθε έννοια ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων.

Παράδειγμα 2

Καλείται με τη Διακήρυξη του Διαγωνισμού Πτυχίο Ε' τάξης ως Διαγωνιζόμενο, χωρίς πρόσθετο προσωπικό, με υποτυπώδη εξοπλισμό και με περιορισμένες δυνατότητες παραγωγής. Το Πτυχίο δέχεται «δάνεια εμπειρίας» από πολλά μικρότερα Πτυχία, χωρίς καμία οργανωτική συνάφεια και αξιολογείται βάσει των ικανοτήτων αυτών. Δηλαδή, το κυρίαρχο πτυχίο λειτουργεί ως διαχειριστής προϋπολογισμών, ενώ η παραγωγή της

μελέτης γίνεται, αλλού, από άλλους.

Τα δύο παραπάνω, φαινομενικά ακραία, αλλά πρακτικά πολύ πιθανά παραδείγματα αποδεικνύουν με σαφήνεια ότι η εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 17 δεν είναι απλώς προβληματική, αλλά **ακυρώνει κάθε έννοια μελετητικού Πτυχίου ή Διαγωνισμού** κατά το Ν. 3316/2005.

Ένα πρόσθετο πρόβλημα στην εφαρμογή του κριτηρίου αυτού είναι η ευχέρεια που δίνεται από το Νόμο (αφού δεν απαγορεύεται ρητά από καμία διάταξη), να χρησιμοποιείται τεχνικός εξοπλισμός ή προσωπικό της ίδιας επιχείρησης **ως «δάνειο» τεχνικής καταλληλότητας πολλών Διαγωνιζομένων ταυτόχρονα στον ίδιο Διαγωνισμό.**

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η διαλυτική επίδραση της παρ. 3 του άρθρου 17 είναι πολλαπλή και επηρεάζει άμεσα τα δεδομένα όλου του 2^{ου} κριτηρίου αξιολόγησης της Τεχνικής Προσφοράς (Έκθεση Μεθοδολογίας, οργανωτική αποτελεσματικότητα Ομάδας Μελέτης κ.λπ.), που αποτελεί το 40% στη βαρύτητα επιλογής, αλλά, έμμεσα, και το 3^ο Κριτήριο της Οικονομικής Προσφοράς. Για την αντιμετώπιση του θέματος, **προτείνονται** τα ακόλουθα:

- α. Να καταργηθεί η παρ. 3 του άρθρου 17 του Νόμου.**
- β. Αν η πλήρης κατάργηση της παρ. 3 του άρθρου 17 του Νόμου δεν είναι εφικτή, να διευκρινιστεί ότι η δυνατότητα «δανείων» αφορά τεχνικό εξοπλισμό και, ειδικότερα, μέρους αυτού, ή διάθεση προσωπικού για απόδειξη εμπειρίας σε τελείως εξειδικευμένο τεχνικό αντικείμενο, σε ποσοστό μικρότερο του 30%, έτσι ώστε η εφαρμογή της παραγράφου αυτής να μην ακυρώνει κάθε έννοια ισότητας στον ανταγωνισμό.**
- γ. Να μην επιτρέπεται ο «δανεισμός» τεχνικής καταλληλότητας από την ίδια επιχείρηση σε πολλούς Διαγωνιζομένους στον ίδιο Διαγωνισμό.**
- δ. Ο δανεισμός της τεχνικής ικανότητας σε ένα Διαγωνισμό να επιτρέπεται μόνο μετά από γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου.**

2.6. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Στο άρθρο 6 παρ. 4δ του Ν. 3316/2007 ορίζεται ότι ένα από τα υποκριτήρια ανάθεσης της Προκαταρκτικής Μελέτης είναι η *«απασχόληση του υποψηφίου και της ομάδας του από εκπονούμενες μελέτες και παρεχόμενες υπηρεσίες»*. Για το λόγο αυτό, ο φάκελος της Τεχνικής Προσφοράς των Διαγωνιζομένων, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3δ του Νόμου πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων *«Πίνακα των ανειλημμένων υποχρεώσεων του υποψηφίου, βάσει των υπογεγραμμένων συμβάσεων, με τον προβλεπόμενο φόρτο κατά το χρόνο εκπόνησης της υπό ανάθεση μελέτης, με στοιχεία για την προβλεπόμενη απασχόληση των μελών της προτεινόμενης ομάδας μελέτης»*.

Τα παραπάνω ισχύουν, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6β και 4δ, και κατά τη διαδικασία ανάθεσης της Οριστικής Μελέτης ή άλλων σταδίων εκτός Προκαταρκτικών Μελετών.

Με το άρθρο τέταρτο, παρ. 4β και 4γ του Ν. 3621/2007 (ΦΕΚ 279 Α/20.12.2007) καταργήθηκε το υποκριτήριο των ανειλημμένων υποχρεώσεων, επειδή, σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση της Τροπολογίας που ψηφίστηκε «... αποδείχθηκε ότι είναι αδύνατη η ακριβής εκτίμηση του χρόνου κατά τον οποίο θα προσφερθούν οι υπηρεσίες ή θα εκπονηθεί η μελέτη, όπως επίσης και αν η διαθεσιμότητα που υφίσταται τη στιγμή που συντάσσεται η προσφορά θα εξακολουθήσει να υφίσταται και μετά το χρονικό διάστημα διεξαγωγής του διαγωνισμού. Εν ολίγοις πρόκειται για ένα κριτήριο που η εφαρμογή του υπόκειται σε πολλούς αστάθμητους παράγοντες πράγμα που αντίκειται στη διαφάνεια του διαγωνισμού».

Η παραπάνω τεκμηρίωση της Εισηγητικής Έκθεσης είναι βάσιμη. Πραγματικά, στην πράξη, το κριτήριο των ανειλημμένων υποχρεώσεων δημιουργεί δυσκολίες στη βαθμολόγηση, αφενός εξαιτίας των ελλিপών δεδομένων των φακέλων των υποψηφίων και αφετέρου εξαιτίας της πραγματικής αδυναμίας εκτίμησης της μελλοντικής διαθεσιμότητας προσωπικού κατά το χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης.

Ωστόσο, η διαθεσιμότητα του δυναμικού είναι ουσιαστικός παράγοντας απεικόνισης της δυνατότητας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των Αναδόχων, μέσα στο πλαίσιο του προταθέντος Χρονοδιαγράμματος. Συνεπώς, οι όποιες δυσκολίες στη βαθμολόγηση του κριτηρίου αυτού δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως δικαιολογία για την κατάργησή του, επειδή αυτή θα δημιουργήσει ανισότητες στη δίκαια κατανομή των υπό ανάθεση συμβάσεων, ευνοώντας τη συγκέντρωση αναθέσεων σε λίγα μεγάλα Γραφεία, τα οποία υπερτερούν σε οργάνωση και υποδομές άλλων μικρότερων, που, όμως, δεν υπολείπονται σε τεχνική ικανότητα και καταλληλότητα για την εκτέλεση των συμβάσεων.

Προτείνεται η αντικατάσταση του κριτηρίου, που προέβλεπε ο Νόμος και καταργήθηκε με την τροπολογία του Ν. 3621/2007, με τη **θέσπιση νέου κριτηρίου**, αντίστοιχου με αυτό, που χρησιμοποιείται από τη νομοθεσία ανάθεσης δημόσιων έργων, δηλαδή, προτείνεται η **θεσμοθέτηση ορίων ανεκτέλεστων συμβάσεων**, τα οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει το διαγωνιζόμενο σχήμα για τη συμμετοχή του σε ένα Διαγωνισμό.

Το κριτήριο αυτό θα ελέγχεται κατά το πρώτο Στάδιο του Διαγωνισμού (έλεγχος φακέλου Δικαιολογητικών) και σε περίπτωση κατά την οποία ο Διαγωνιζόμενος (είτε ατομικά είτε ως μέλος Σύμπραξης) υπερβαίνει τα όρια ανεκτέλεστων συμβάσεων, που αναφέρονται παρακάτω, **θα αποκλείεται από το Διαγωνισμό**.

Συγκεκριμένα, προτείνονται τα ακόλουθα:

- α. Κάθε Μελετητής ή Γραφείο Μελετών, προκειμένου να αναλάβει την εκπόνηση μέρους ή του συνόλου Μελέτης ή Παροχής Υπηρεσιών, ως ανάδοχος ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας ή σύμπραξης, πρέπει να μην έχει σε ολόκληρη τη χώρα, πριν τη συμμετοχή του στο Διαγωνισμό, ανεκτέλεστο μέρος δημόσιων συμβάσεων Μελετών ή παροχής υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, ανώτερο από όρια που θα καθοριστούν μετά από συνεργασία με τους θεσμοθετημένους συμβούλους της πολιτείας (ΤΕΕ, ΣΜΕΔΕΚΕΜ κ.λπ.)

- β. Το όριο του ανεκτέλεστου υπολοίπου εργασιών συμβάσεων Μελετών ή παροχής υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, θα διαπιστώνεται για τις εν ενεργεία Μελέτες, με προσκόμιση της τελευταίας Πιστοποίησης-Λογαριασμού ή αν δεν έχει υποβληθεί Λογαριασμός, με προσκόμιση Βεβαίωσης της Υπηρεσίας ότι έχει υποβληθεί το αντίστοιχο στάδιο της Μελέτης.
- γ. Ο Πίνακας των ανεκτέλεστων δημόσιων συμβάσεων Μελετών ή παροχής υπηρεσιών θα υποβάλλεται από το Διαγωνιζόμενο Μελετητή ή Γραφείο Μελετών συνοδευόμενος από Υπεύθυνη Δήλωση περί της αληθείας των υποβαλλόμενων στοιχείων και από τις σχετικές βεβαιώσεις των Υπηρεσιών.

2.7. ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΜΕΛΟΥΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ Ή ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Στο άρθρο 14 παρ. 2 του Ν. 3316/2007 αναφέρεται ότι «*Το δικαίωμα συμμετοχής κρίνεται τόσο κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος όσο και κατά τη σύναψη της σύμβασης.*». Περαιτέρω, στο άρθρο 18 παρ. 3 του Νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο τέταρτο παρ. 4α του Ν. 3621/2007 προβλέπεται, μεταξύ άλλων ότι «*Αλλαγές στη σύνθεση σύμπραξης ή κοινοπραξίας που υπέβαλε προσφορά σε διαγωνισμό λόγω εξόδου ή εισόδου μελών δεν επιτρέπονται μετά το άνοιγμα των τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων. Αλλαγές στη στελέχωση διαγωνιζομένου αυτοτελώς ή ως μέλους σύμπραξης ή κοινοπραξίας επιτρέπονται μέχρι τη σύναψη της σύμβασης, εφόσον το στέλεχος που αποχωρεί δεν μετέχει στη δηλωθείσα με το φάκελο τεχνικής προσφοράς του διαγωνιζομένου ομάδα μελέτης. Αν διαπιστωθεί μεταβολή στη στελέχωση διαγωνιζομένου, η οποία επηρεάζει την ομάδα μελέτης, ο διαγωνιζόμενος αποκλείεται, εκτός αν η μεταβολή αυτή οφείλεται σε λόγο ανώτερης βίας. Στην περίπτωση αυτή τηρείται η διαδικασία της αντικατάστασης του στελέχους, εφαρμοζομένης αναλογικά της παραγράφου 3 του άρθρου 31.*».

Από το συνδυασμό των παραπάνω, προκύπτει ότι αποκλείεται από το Διαγωνισμό ο Διαγωνιζόμενος, στην ομάδα μελέτης του οποίου μετέχει ατομικό πτυχίο, που κατά τη διάρκεια της επιλογής του αναδόχου έχει ενσωματωθεί σε εταιρικό πτυχίο. Η εφαρμογή των διατάξεων αυτών είναι άδικη, επικίνδυνη και δαπανηρή.

Είναι άδικη, επειδή, κάθε ατομικό Πτυχίο οφείλει, πριν την ένταξή του σε εταιρικό σχήμα, να περιμένει να έχουν εκκαθαριστεί όλοι οι Διαγωνισμοί, στους οποίους έχει λάβει μέρος. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρονική διάρκεια των Διαγωνισμών είναι συνήθως μεγαλύτερη από έξι μήνες, αλλά και ότι η πιθανότητα ένα ατομικό Μελετητικό Πτυχίο να έχει λάβει μέρος σε περισσότερους του ενός Διαγωνισμούς σε διαφορετικούς εργοδότες, οι διατάξεις αυτές υποχρεώνουν τα ατομικά πτυχία, που κατά τεκμήριο είναι και τα πλέον οικονομικά αδύναμα, να στερηθούν επί μακρό χρονικό διάστημα την εργασία τους.

Είναι επικίνδυνη, επειδή, ο αποκλεισμός του ατομικού Πτυχίου, ακυρώνει όλη τη σύμπραξη, με οδυνηρές συνέπειες για το σύνολο των συμμετεχόντων σ' αυτήν.

Είναι δαπανηρή για τον Εργοδότη, επειδή, ο αποκλεισμός του πρωτεύσαντα στο Διαγωνισμό, λόγω μεταβολής του ατομικού πτυχίου ενός από τα μέλη της σύμπραξης, συνεπάγεται αυτόματα ότι η σύμβαση θα υπογραφεί με το δεύτερο ή οποιονδήποτε επόμενο σε κατάταξη Διαγωνιζόμενο, ο οποίος αφενός μπορεί να αντιμετωπίζει το ίδιο πρόβλημα και, αφετέρου, δεν θα έχει προσφέρει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη Προσφορά.

Για την αντιμετώπιση του παραπάνω θέματος, **προτείνεται**, σε περίπτωση που το ατομικό Πτυχίο κατέθεσε αίτηση συμμετοχής σε Διαγωνισμό με σύμπραξη, **να συνεχίσει να λειτουργεί ως ατομικό Πτυχίο για την εκπόνηση της συγκεκριμένης Μελέτης και μόνον αυτής.**

Αν η παραπάνω πρόταση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, **προτείνεται** να υπάρξει στον Νόμο πρόβλεψη αντίστοιχη με αυτή του άρθρου 18, για αντικατάσταση του ατομικού Πτυχίου με Πτυχίο ισοδύναμης ή ανώτερης τάξης μετά από σύμφωνη γνώμη της υπηρεσίας και του ατομικού πτυχίου.

2.8. ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Το άρθρο 19 του Ν. 3316/2005 επιτρέπει την ανάθεση εκπόνησης ή τροποποίησης Μελέτης από μελετητή της επιλογής του Αναδόχου, στο πλαίσιο της εκτέλεσης έργου.

Συγκεκριμένα, στις κρίσιμες για το θέμα διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 19 του Ν. 3316/2005 ορίζονται, επί λέξει, τα ακόλουθα:

- «1. Σε όλες τις περιπτώσεις ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων δημόσιων έργων, στις οποίες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αναλαμβάνεται η υποχρέωση εκπόνησης ή τροποποίησης μελέτης από την εργοληπτική επιχείρηση που πρόκειται να εκτελέσει ή εκτελεί δημόσιο έργο, η μελέτη αυτή ή η τροποποίηση εγκρίνεται από την αναθέτουσα αρχή ή τον εργοδότη, μόνο εφόσον έχει εκπονηθεί και υπογραφεί νόμιμα και από πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του μελετητή για την εκπόνηση των μελετών δημόσιων έργων, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, τα οποία έχουν γνωστοποιηθεί στην Αναθέτουσα Αρχή και έχουν γίνει αποδεκτά από αυτήν ρητώς ή σιωπηρώς. Η αντικατάσταση γνωστοποιηθέντος μελετητή γίνεται με ρητή έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής.
2. Η αμοιβή μελέτης που εκπονείται κατά την παρ. 1 υπολογίζεται κατά τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις σχετικά με την αμοιβή των μελετών και τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 4.»

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι η υποβαλλόμενη κατά την εκτέλεση δημόσιου έργου Μελέτη (κατ' εφαρμογή του συστήματος προσφοράς, που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή, ή σε περίπτωση τροποποίησης της υφιστάμενης Μελέτης), πρέπει να έχει συνταχθεί από Μελετητή με τα αντίστοιχα προσόντα, τον οποίο ο κατασκευαστής του έργου έχει γνωστοποιήσει πριν την έναρξη της εκπόνησης στην Αναθέτουσα Αρχή ή στον Εργοδότη και έχει γίνει αποδεκτός, ρητά ή σιωπηρά. Η αντικατάσταση του γνωστοποιηθέντος κατά τα ανωτέρω Μελετητή υπόκειται στην έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής ή του Εργοδότη.

Επιπλέον, στο άρθρο αυτό ορίζεται η αμοιβή του Μελετητή, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις για τις αμοιβές των Μελετητών και τον Κανονισμό των αμοιβών, που προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 7 του Νόμου.

Οι ισχύουσες εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, κατά το άρθρο 42 παρ. 10 του Νόμου, είναι η Απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με αριθμό ΔΜΕΟ/α/ο/1257/22.8.2005 (ΦΕΚ 1162 Β), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση αυτής της διάταξης, και ιδιαίτερα το άρθρο 4 της Απόφασης, που ορίζει ως ελάχιστες αμοιβές, που μπορούν να προσφερθούν κατά κατηγορία Μελέτης (και γίνονται αποδεκτές από την Υπηρεσία) σε Διαγωνισμό ανάθεσης μελετών, το 80% της αμοιβής της Μελέτης, όπως αυτή προκύπτει από τον κανονισμό των Προεκτιμώμενων Αμοιβών, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 4 παρ. 7 του Νόμου 3316/2005.

Συνεπώς, η νόμιμη αμοιβή των Μελετητών είναι αυτή που προκύπτει από τον ανωτέρω Κανονισμό και για τις Κατηγορίες Μελετών, που δεν περιλαμβάνονται στον Κανονισμό, νόμιμη αμοιβή είναι η προεκτιμώμενη, όπως καθορίσθηκε από την Υπηρεσία, με βάση τη διάταξη του άρθρου 45 παρ. 6 του Νόμου.

Για τη διασφάλιση της καταβολής στο Μελετητή της παραπάνω νόμιμης αμοιβής **προτείνεται** η υποχρέωση υποβολής στην Υπηρεσία, εκ μέρους του κατασκευαστή του έργου, των δελτίων παροχής υπηρεσιών του Μελετητή, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι η αμοιβή του δεν είναι μικρότερη του 70% της νόμιμης αμοιβής. Η μείωση της αμοιβής κατά 30% τίθεται για την κάλυψη των εξόδων του κατασκευαστή (κρατήσεις κ.λπ.) και τη συμμετοχή του στο συντονισμό της Μελέτης.

Τονίζεται ότι όλα τα παραπάνω ισχύουν και στις περιπτώσεις, που τα έργα ανατίθενται μέσω του μηχανισμού των Συμβάσεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).

2.9. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΝ

Στο άρθρο 12 του Ν. 3316/2005 προβλέπεται η δημοσίευση των Διακηρύξεων στο ενημερωτικό δελτίο και στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ, καθώς και σε μία εφημερίδα ημερήσια της πρωτεύουσας με πανελλήνια κυκλοφορία και σε μία ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας του Νομού όπου θα κατασκευασθεί το έργο της μελέτης.

Η εγκύκλιος Ε16 του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (αριθ. πρωτ. Δ17α/02/85/ΦΝ 443/30.05.3007) περιλαμβάνει οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3548/2007, με το οποίο επήλθαν τροποποιήσεις όσον αφορά τις εφημερίδες, στις οποίες πρέπει να δημοσιεύονται οι περιλήψεις των Διακηρύξεων έργων, μελετών και συναφών υπηρεσιών του Ν. 3316/2005. Συγκεκριμένα, οι νέες διατάξεις προβλέπουν τη δημοσίευση των περιληπτικών Διακηρύξεων, πέραν των παραπάνω εφημερίδων, και σε 2 ημερήσιες Νομαρχιακές εφημερίδες και σε μία εβδομαδιαία Νομαρχιακή.

Έτσι, σήμερα, οι περιληπτικές Διακηρύξεις των Διαγωνισμών, εκτός από το Ενημερωτικό δελτίο και την ιστοσελίδα του ΤΕΕ, καθώς και την Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δημοσιεύονται και σε τέσσερις έως πέντε εφημερίδες, με κόστος, συνήθως, μεγαλύτερο των 500 € ανά εφημερίδα, που φθάνει συνολικά το ποσό των 2.000 με 3.000 €. Το κόστος αυτό είναι πολύ υψηλό, ιδιαίτερα όταν το οικονομικό αντικείμενο της

σύμβασης δεν είναι μεγάλο.

Στη σημερινή εποχή, η πρόσβαση στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης είναι ευρέως διαδεδομένη, ιδιαίτερα στο χώρο των Μηχανικών και των λοιπών επιστημόνων, μελών του Μητρώου Μελετητών Δημόσιων Έργων. Για την αποφυγή της άσκοπης δαπάνης των δημοσιεύσεων στις εφημερίδες, **προτείνεται η υποχρεωτική δημοσίευση να γίνεται μόνο στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ, αλλά και σε ιστοσελίδες των Αναθετουσών Αρχών (Περιφερειών, ΟΤΑ κ.λπ.).**

Σε περίπτωση διατήρησης των διατάξεων περί δημοσιεύσεων των Διακηρύξεων στον έντυπο τύπο, **προτείνεται να διαμορφωθεί ένας τύπος Διακήρυξης με τα απολύτως απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία, σύμφωνα με το πρότυπο των Διακηρύξεων των Διαγωνισμών των Δημόσιων Έργων**, ώστε να περιοριστεί το κόστος της δημοσίευσης.

Επίσης, **προτείνεται** να τεθεί ως ανώτατο όριο του κόστους των δημοσιεύσεων, που υποχρεούται να πληρώνει ο Ανάδοχος, ποσοστό 0,3% της προεκτιμώμενης αμοιβής της Σύμβασης, με μέγιστη δαπάνη τα €2.000. Το τυχόν επιπλέον κόστος θα καλύπτεται από την Αναθέτουσα Αρχή.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΣΥΝΟΨΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

3.1. ΓΕΝΙΚΑ

Η θεσμοθέτηση του Νόμου 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α/22.2.2005) έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων Μελετών και παροχής υπηρεσιών από Αναθέτουσες Αρχές του δημόσιου τομέα σε ιδιώτες Μελετητές.

Η προσαρμογή των Αναθετουσών Αρχών και των Μελετητών στα νέα δεδομένα έχει γίνει σταδιακά και έχουν ήδη προσδιοριστεί σε μεγάλο βαθμό τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία του νέου καθεστώτος.

Η παρούσα Ομάδα Εργασίας, θεωρώντας ως δεδομένο το Νόμο 3316/2005 και τη φιλοσοφία του και χρησιμοποιώντας την εμπειρία από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του, διαπίστωσε και ανέδειξε τα θετικά του σημεία και κατέγραψε τα προβληματικά σημεία, τις ασάφειες και τις ελλείψεις των διατάξεων, που δημιουργούν στρεβλώσεις και αδιαφάνεια στις διαδικασίες ανάθεσης. Από την επεξεργασία των διαφόρων ζητημάτων διαμορφώθηκαν προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας του νέου Νόμου, προς όφελος της παραγωγής των Δημοσίων Έργων.

3.2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

3.2.1. Οι καινοτομίες του νέου θεσμικού πλαισίου

Ο Νόμος 3316/2005 έχει εισαγάγει ορισμένες πολύ βασικές καινοτομίες, σε σχέση με το προϋφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, οι οποίες έχουν μεταβάλει με ουσιαστικό τρόπο τις διαδικασίες ανάθεσης των Μελετών, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούν σε θέματα εναρμόνισης της εθνικής Νομοθεσίας με αυτήν της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι βασικότερες από αυτές είναι η επέκταση του πεδίου εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου στο σύνολο των Δημόσιων Συμβάσεων και στο σύνολο των Υπηρεσιών και Οργανισμών του Δημόσιου τομέα, οι νέες μορφές συμβάσεων (συμφωνία-πλαίσιο, διαπραγμάτευση), η πλήρης αναδιάρθρωση των διαδικασιών ανάθεσης και η εισαγωγή της έκπτωσης στις αμοιβές των συμβάσεων.

3.2.2. Τα θετικά στοιχεία του Νόμου

Ως θετικά στοιχεία του νέου θεσμικού πλαισίου σημειώθηκαν η τυποποίηση των διαδικαστικών θεμάτων, η προσπάθεια για οργάνωση του μελετητικού δυναμικού, ο σαφής προσδιορισμός του πεδίου εφαρμογής του, η υποχρέωση των Αναθετουσών Αρχών για πλήρη προετοιμασία πριν από την έναρξη των διαδικασιών ανάθεσης και η συμμετοχή του ΤΕΕ και των συλλογικών οργάνων των Μελετητών στις νομοθετικές διαδικασίες και στα γνωμοδοτικά όργανα.

Στα θετικά στοιχεία του Νόμου μπορεί να πιστωθεί και το νέο σύστημα των διαδικασιών ανάθεσης, με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθεί σωστά και θα αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που προσφέρει για τη βέλτιστη επιλογή του Αναδόχου της σύμβασης.

3.2.3. Προβλήματα στην εφαρμογή του Νόμου

Τα προβλήματα, που έχουν καταγραφεί κατά την εφαρμογή του νέου Νόμου, αφορούν αφενός τις διαδικασίες ανάθεσης και, αφετέρου, άλλα γενικότερα θέματα.

Βασικό πρόβλημα των διαδικασιών ανάθεσης είναι η αδυναμία όλων των εμπλεκόμενων μερών να εφαρμόσουν τις διαδικασίες αξιοποιώντας τη θετική πλευρά τους, για ένα αξιοκρατικό και διαφανές αποτέλεσμα. Το πρόβλημα οφείλεται, είτε στις καθυστερήσεις, που δημιουργούνται, εξαιτίας των πολλών σταδίων αξιολόγησης των προσφορών, των ενδιάμεσων διαστημάτων και των πιθανών ενστάσεων που υποβάλλονται, είτε στην εσκεμμένη «εκμετάλλευση» παραλείψεων ή ασαφειών των διατάξεων της νομοθεσίας, εκ μέρους των Υπηρεσιών, πολλές φορές σε συνεργασία με εν δυνάμει Αναδόχους συμβάσεων.

Στα γενικά προβλήματα της εφαρμογής του Νόμου περιλαμβάνονται η μη θεσμοθέτηση των προβλεπόμενων από τις διατάξεις του Προεδρικών Διαταγμάτων και βασικών Υπουργικών Αποφάσεων, η μη θεσμοθέτηση Κανονισμού προεκτίμησης αμοιβών για όλες τις Κατηγορίες Μελετών, η αναγκαιότητα για θεσμοθέτηση και επικαιροποίηση των Προδιαγραφών Μελετών, καθώς και άλλα ειδικότερα θέματα.

Η έκθεση των προβλημάτων γίνεται στο Κεφάλαιο 2 της παρούσας Έκθεσης κατά σειρά προτεραιότητας, όπως έκρινε η Ομάδα Εργασίας τη βαρύτητα, σπουδαιότητα και πολυπλοκότητα αυτών.

3.3. ΣΥΝΟΨΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Στο Κεφάλαιο 2 παρουσιάστηκαν προτάσεις αντιμετώπισης των προβλημάτων του θεσμικού πλαισίου, ορισμένες από τις οποίες είναι αναλυτικές. Για όσα θέματα απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία, είτε επειδή έχουν και νομική διάσταση, είτε επειδή χρήζουν εκτενέστερης διερεύνησης, που υπερβαίνει το πλαίσιο της παρούσας εργασίας, γίνονται γενικές προτάσεις.

Οι προτάσεις της Ομάδας Εργασίας, που αναπτύσσονται στο Κεφάλαιο 2, συνοψίζονται στην παρούσα παράγραφο, στην οποία περιλαμβάνονται και ορισμένες πρόσθετες προτάσεις, που κρίνεται αναγκαίο να προωθηθούν, αν και αφορούν μεμονωμένα ζητήματα μικρότερης βαρύτητας.

3.3.1. Προώθηση των εκτελεστικών Π.Δ. και Υ.Α.

- Πρέπει να προωθηθεί άμεσα η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το Προεδρικό Διάταγμα με τους όρους και προϋποθέσεις εγγραφής και κατάταξης στο Μητρώο Μελετητών κ.λπ., που προβλέπεται στο άρθρο 39 παρ. 1 και 7 του Νόμου, αφού ληφθούν υπόψη οι προτάσεις, που έγιναν επί του περιεχομένου του, από το ΤΕΕ.

- Είναι **άκρως απαραίτητη** η συγκρότηση της προβλεπόμενης από το άρθρο 39 παρ. 9 του Ν. 3316/2005 Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων, με την έκδοση του σχετικού Π.Δ., δεδομένου ότι η εκδίκαση των ενστάσεων από τις ίδιες τις Αναθέτουσες Αρχές, δημιουργούν σοβαρά προβλήματα διαφάνειας και αξιοκρατίας στις αναθέσεις.
- Πρέπει να συζητηθεί άμεσα με το ΤΕΕ και τους συλλογικούς φορείς των Μελετητών το σχέδιο Π.Δ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. περί πειθαρχικού ελέγχου των Μελετητών, που προβλέπεται στο άρθρο 40 παρ. 5 του Νόμου και, στη συνέχεια, να θεσμοθετηθεί.
- Πρέπει να εκδοθούν οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του Νόμου Υπουργικές Αποφάσεις, που δεν έχουν μέχρι σήμερα εκδοθεί (βλ. παρ. 1.2.β της παρούσας Έκθεσης). Ιδιαίτερα σημαντική είναι η έκδοση των Υ.Α. για τον προσδιορισμό του αντικειμένου κατηγοριών Μελετών, σε αντιστοιχία με το γνωστικό αντικείμενο των μελετητών, το περιεχόμενο του Φακέλου του έργου, καθώς και τα κριτήρια ανάθεσης για Μελέτες τάξης Α' ή Β'.

3.3.2. Κριτήρια αξιολόγησης Τεχνικών Προσφορών

Όπως αναπτύσσεται αναλυτικά στην παρ. 2.1 της παρούσας Έκθεσης, δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα κατά τη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων στο στάδιο της βαθμολόγησης των Τεχνικών Προσφορών των Διαγωνιζομένων. Αυτό οφείλεται στη γενικόλογη διατύπωση των κριτηρίων και στην πλήρη απουσία συγκεκριμένων παραμέτρων αξιολόγησης, που να μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, έτσι ώστε η βαθμολόγηση των Τεχνικών Προσφορών να γίνεται με ποσοτικά και όχι καθαρά ποιοτικά κριτήρια.

Στην παρ. 2.1 της Έκθεσης παρουσιάζεται αναλυτική πρόταση, που περιλαμβάνει:

- **Σύστημα αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης**, με προσδιορισμό βάρους κάθε υποκριτηρίου αξιολόγησης, όπως αυτά περιλαμβάνονται στην Απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με αριθμό Δ17/06/157/Φ.Ν. 493.3/18.10.2006. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι η θεσμοθέτηση της πρότασης αυτής πρέπει να γίνει με Νόμο, ώστε να αποφευχθούν πιθανές διαφορετικές ερμηνείες, σε σχέση με τις διατυπώσεις του Ν. 3316/005. Επίσης, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι οι τυχόν εγκεκριμένες Μελέτες, που λαμβάνει υπόψη ο Διαγωνιζόμενος για τη σύνταξη της Τεχνικής του Έκθεσης, περιορίζονται αποκλειστικά σ' αυτές που αναφέρονται στο Φάκελο του έργου, για λόγους ίσης αντιμετώπισης των Διαγωνιζομένων.
- **Σύστημα αξιολόγησης της οργανωτικής αποτελεσματικότητας της Ομάδας Μελέτης**, με προσδιορισμό ποσοστών βαρύτητας για την αξιολόγηση των βασικών κριτηρίων και των υποκριτηρίων αξιολόγησης της Έκθεσης Μεθοδολογίας, της επάρκειας και του βαθμού συνοχής της Ομάδας, της δομής του Οργανογράμματος, καθώς και της αποτελεσματικότητας της Ομάδας και του συντονισμού αυτής.

Επιπλέον των παραπάνω βασικών προτάσεων, προτείνονται τα ακόλουθα:

- Το σύστημα αξιολόγησης των Τεχνικών Προσφορών πρέπει να διευρυνθεί αναλόγως και για τις υπόλοιπες κατηγορίες Μελετών, που δεν περιλαμβάνονται στην Απόφαση Δ17/06/157/Φ.Ν. 493.3/18.10.2006.
- Να διευκρινιστούν ή να αναδιατυπωθούν οι παρ. 3 και 9 του άρθρου 8 της Απόφασης Δ17/06/157/Φ.Ν. 493.3/18.10.2006, που αφορούν τις περιβαλλοντικές και τις γεωτεχνικές και γεωλογικές Μελέτες αντίστοιχα, ώστε να μη λαμβάνονται υπόψη στις περιπτώσεις Μελετών, για τις οποίες δεν απαιτούνται περιβαλλοντικά, γεωλογικά και γεωτεχνικά Πτυχία.
- Να καταργηθεί η παρ. 4 του άρθρου 8 της Απόφασης Δ17/06/157/Φ.Ν. 493.3/18.10.2006.
- Να καταργηθεί σε μελλοντική τροποποίηση του Νόμου η υποβολή Χρονοδιαγράμματος εκπόνησης της Προκαταρκτικής Μελέτης στη διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 6 του Νόμου και να ισχύει για όλους τους Διαγωνιζομένους το προβλεπόμενο από την Υπηρεσία Χρονοδιάγραμμα στο Φάκελο του έργου.
- Να προστεθεί στα υποκριτήρια αξιολόγησης της Προκαταρκτικής Μελέτης (άρθρο 6) η αξιολόγηση του βασικού Μελετητή της ειδικότητας που έχει την ευθύνη της πρότασης και του σχεδιασμού του έργου.

3.3.3. Οικονομική Προσφορά

- Προτείνεται το κριτήριο της Οικονομικής Προσφοράς **είτε να καταργηθεί, είτε να περιοριστεί η βαρύτητά του στο 10%.**

3.3.4. Ειδική Τεχνική Ικανότητα

Προτείνεται, η απαίτηση από τον εργοδότη για ειδική Τεχνική Ικανότητα να προϋποθέτει τα ακόλουθα:

- α. Η μελέτη να αφορά θέμα με απαιτήσεις **ειδικής γνώσης ή/και εμπειρίας.**
- β. Η Απόφαση για απαίτηση ειδικής τεχνικής καταλληλότητας να γίνεται μετά από **Γνωμοδότηση του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου**, με εισήγηση στελέχους του εργοδότη, που θα έχει αντίστοιχη γνώση του αντικειμένου και μπορεί να εισηγηθεί ανάλογα. Περίληψη της παραπάνω εισήγησης θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο φάκελο του έργου.

3.3.5. Προετοιμασία του Φακέλου του έργου

- Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, πρέπει να προωθηθεί άμεσα η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης για το λεπτομερή προσδιορισμό του περιεχομένου του Φακέλου του έργου, που προβλέπεται από το άρθρο 4 παρ. 4 αυτού.

- Όπως τεκμηριώνεται στην παρ. 2.4.2 της παρούσας Έκθεσης, πρέπει να υπάρξει ευελιξία ως προς το μέγεθος των προβλεπόμενων από το Φάκελο του έργου ποσοτήτων φυσικού αντικειμένου, ώστε η τελική αμοιβή του Αναδόχου να συμβαδίζει με τις τελικά πραγματοποιηθείσες ποσότητες. Έτσι, προτείνεται **η σύνταξη των λογαριασμών να γίνεται με βάση τις πραγματοποιηθείσες ποσότητες φυσικού αντικειμένου**, αφού θεσπιστεί άνω όριο της αυξομείωσης αυτών ως προς τις προβλεπόμενες από το Φάκελο του έργου ποσότητες, σύμφωνα με το άρθρο 29 του Νόμου.
- Να διορθωθεί το κείμενο των εγκεκριμένων Διακηρύξεων, όπου γίνεται αναφορά σε «κατ' αποκοπήν» αμοιβή.

3.3.6. Πτυχία Πανεπιστημιακών

Όπως αναπτύσσεται και τεκμηριώνεται στην παρ. 2.5 της παρούσας Έκθεσης, **οι Αναπτυξιακές εταιρείες και τα Πανεπιστήμια** (ως Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές - Παράρτημα IV του Π.Δ. 60/2007) της χώρας **είναι Αναθέτουσες Αρχές και θα πρέπει να τηρούν πιστά τις διατάξεις του Ν. 3316/2005.**

Για την αποσαφήνιση του θέματος της εγγραφής των μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ και ΑΤΕΙ στο Μητρώο Μελετητών, δεδομένης και της εκπεφρασμένης βούλησης του Υπουργείου επί του θέματος, προτείνεται:

- **Να κατατεθεί σχετική νομοθετική ρύθμιση, με την οποία ευθέως και σαφώς να μην επιτρέπεται η εγγραφή των μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ και ΑΤΕΙ στο Μητρώο Μελετητών.**
- Μέχρι τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος, **να γίνεται χρήση του άρθρου 3 παράγρ. 2 του Ν. 716/77 το οποίο είναι σε ισχύ.**

3.3.7. Απόδειξη Τεχνικής καταλληλότητας με στήριξη σε άλλες Επιχειρήσεις

Η διατύπωση της παρ. 3 του άρθρου 17 του Ν. 3316/2005 ακυρώνει πλήρως το σύστημα Διαγωνισμών βάσει του Νόμου αυτού, όπως αναπτύσσεται στην παρ. 2.4 της παρούσας Έκθεσης. Για την αντιμετώπιση του θέματος προτείνεται:

- **Να καταργηθεί** με Νόμο η παρ. 3 του άρθρου 17.
- Αν η πλήρης κατάργηση της παρ. 3 του άρθρου 17 του Νόμου δεν είναι εφικτή, να επιτρέπεται **η δυνατότητα «δανείων» για μέρος του τεχνικού, και μόνο, εξοπλισμού ή διάθεση προσωπικού για απόδειξη εμπειρίας σε τελειώς εξειδικευμένο τεχνικό αντικείμενο και για ποσοστό μικρότερο του 30%.**
- **Να μην επιτρέπεται ο «δανεισμός» τεχνικής καταλληλότητας από την ίδια επιχείρηση σε πολλούς Διαγωνιζομένους στον ίδιο Διαγωνισμό.**

- Να μη βαθμολογείται το κριτήριο του δανεισμού της τεχνικής ικανότητας, αλλά **να αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο Διαγωνισμό και να αξιολογείται στο 1^ο στάδιο του Διαγωνισμού (καταλληλότητα).**
- Η χρήση του κριτηρίου του δανεισμού της τεχνικής ικανότητας σε ένα Διαγωνισμό να γίνεται **μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου.**

3.3.8. Κριτήριο ανειλημμένων υποχρεώσεων

Προτείνεται η αντικατάσταση του κριτηρίου των ανειλημμένων υποχρεώσεων, που προέβλεπε ο Ν. 3316/2005 (άρθρο 6 παρ. 3δ και 4δ και άρθρο 7 παρ. 6β και 4δ) και καταργήθηκε με τροπολογία του Ν. 3621/2007, με το αντίστοιχο κριτήριο, που χρησιμοποιείται από τη νομοθεσία ανάθεσης δημόσιων έργων, δηλαδή, προτείνεται **η θεσμοθέτηση ορίων ανεκτέλεστων συμβάσεων, τα οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει ο κάθε Διαγωνιζόμενος ατομικά ή ως μέλος Σύμπραξης ή Κοινοπραξίας, κατά τη συμμετοχή του σε ένα Διαγωνισμό.** Η πρόταση παρατίθεται με λεπτομέρεια στην παρ. 2.7 της παρούσας Έκθεσης.

3.3.9. Αλλαγή κατάστασης ατομικού Πτυχίου μέλους σύμπραξης ή κοινοπραξίας κατά τη διαδικασία ανάθεσης

Προτείνεται, σε περίπτωση που, ατομικό Πτυχίο, το οποίο πρόκειται να ενσωματωθεί σε εταιρικό Πτυχίο, κατέθεσε αίτηση συμμετοχής σε Διαγωνισμό με σύμπραξη, **να συνεχίσει να λειτουργεί ως ατομικό Πτυχίο για την εκπόνηση της συγκεκριμένης Μελέτης και μόνον αυτής.**

Αν η παραπάνω πρόταση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, **προτείνεται** να υπάρξει στο Νόμο πρόβλεψη αντίστοιχη με αυτή του άρθρου 18, για αντικατάσταση του ατομικού Πτυχίου με Πτυχίο ισοδύναμης τάξης ή ανώτερης τάξης.

3.3.10. Αμοιβές Μελετών εργολαβικών συμβάσεων

- Πρέπει να εκδοθεί η προβλεπόμενη από το 19 παρ. 3 του Ν. 3316/2005 Απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σχετικά με τις απαραίτητες διαδικασίες για την **εξασφάλιση της καταβολής της ελάχιστης νόμιμης αμοιβής του Μελετητή**, που εκπονεί ή τροποποιεί Μελέτη για λογαριασμό Αναδόχου εκτέλεσης έργου.
- Μέχρι την έκδοση της παραπάνω Απόφασης, προτείνεται η **υποχρέωση υποβολής στην Υπηρεσία, εκ μέρους του κατασκευαστή του έργου, των δελτίων παροχής υπηρεσιών του Μελετητή**, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι η αμοιβή του δεν είναι μικρότερη του 70% της νόμιμης αμοιβής.

- Τα παραπάνω ισχύουν και στις περιπτώσεις, που τα έργα ανατίθενται μέσω του μηχανισμού των Συμβάσεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).

3.3.11. Δημοσίευση Διακηρύξεων

- Να είναι υποχρεωτική η δημοσίευση των Διακηρύξεων των Διαγωνισμών Μελετών και παροχής υπηρεσιών μόνο στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ. Να δημοσιεύονται υποχρεωτικά οι Διακηρύξεις και στις ιστοσελίδες των Αναθετουσών Αρχών (αν διαθέτουν).
- Σε περίπτωση διατήρησης των διατάξεων περί δημοσιεύσεων των Διακηρύξεων στον έντυπο τύπο, να διαμορφωθεί ένας **τύπος Διακήρυξης με τα απολύτως απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία**, σύμφωνα με το πρότυπο των Διακηρύξεων των Διαγωνισμών των Δημόσιων Έργων, ώστε να περιοριστεί το κόστος της δημοσίευσης.
- Να τεθεί ως όριο του κόστους των δημοσιεύσεων, που υποχρεούνται να πληρώνει ο Ανάδοχος, ποσοστό 0,3% της προεκτιμώμενης αμοιβής της Σύμβασης, με μέγιστη δαπάνη τα €2.000. Το τυχόν επιπλέον κόστος θα καλύπτεται από την Αναθέτουσα Αρχή.

3.3.12. Άλλες προτάσεις για μεμονωμένα θέματα

- Να συνταχθεί **Οδηγός για τη λειτουργία των αντιπροσώπων του ΤΕΕ στις Επιτροπές Διαγωνισμού**, με στόχο την ουσιαστική υποβοήθηση των Αναθετουσών Αρχών και τη διασφάλιση της διαφανούς λειτουργίας των Επιτροπών μέσω της ορθής εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας.
- Να τεθεί, με σχετική νομοθετική ρύθμιση, **χρονικό όριο στις διαδικασίες των Διαγωνισμών**, π.χ. οι διαδικασίες να ολοκληρώνονται υποχρεωτικά εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία υποβολής των φακέλων των Προσφορών των Διαγωνιζομένων για την περίπτωση που εφαρμόζεται το άρθρο 7 του Νόμου ή οκτώ (8) μηνών για την περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 6 του Νόμου.
- Να προωθηθεί η **έκδοση Κανονισμού Αμοιβών Μελετών** και παροχής υπηρεσιών για τις Κατηγορίες Μελετών, που δεν περιλαμβάνονται στον εκδοθέντα Κανονισμό.
- Να προωθηθεί η **επικαιροποίηση και εκσυγχρονισμός των Προδιαγραφών Μελετών** του Π.Δ. 696/74 (όπως ισχύει σήμερα) και η **σύνταξη Προδιαγραφών Μελετών** για όσες Κατηγορίες Μελετών δεν περιλαμβάνονται σ' αυτό ή σε άλλες διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.
- Να διερευνηθεί από Ομάδα Εργασίας του ΤΕΕ, στην οποία υποχρεωτικά θα μετέχει και νομικός, γνώστης της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας, το θέμα της **συνάφειας των διατάξεων της Ελληνικής και της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανάθεσης συμβάσεων Μελετών και παροχής υπηρεσιών**.

- Να διερευνηθεί από Ομάδα Εργασίας του ΤΕΕ το θέμα της θεσμοθέτησης της έκπτωσης στις αμοιβές των Μελετών, στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις οποίες υπάρχει Κώδικας Αμοιβών Μελετών.
- Στις πρότυπες διακηρύξεις καταργήθηκε η Υ.Δ κατανομής αμοιβών από όλα τα μέλη της σύμπραξης και αυτή υποβάλλεται μόνο από το συντονιστή, πολλές φορές με άγνοια του περιεχομένου της από τους άλλους συμμετέχοντες. Το σύστημα της Υ.Δ κατανομής αμοιβής δεν παρουσίασε κανένα πρόβλημα τα τελευταία 30 χρόνια που εφαρμόζεται ενώ το νέο σύστημα εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους ιδιαίτερα σε συμπράξεις όμοιων κατηγοριών. Πρέπει να επανέλθει το παλιό σύστημα.
- Να συμπληρωθούν τα άρθρα τιμολογίου με προσθήκη και ηλεκτρομηχανολογικών και άλλων άρθρων που σήμερα δεν υπάρχουν.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι προτάσεις της παρούσας Ομάδας Εργασίας πρέπει να προωθηθούν με συστηματικό και συντονισμένο τρόπο στο Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ώστε να γίνουν οι κατάλληλες τροποποιήσεις της νομοθεσίας, με την έκδοση των κατάλληλων νομοθετημάτων.

Είναι πολύ σημαντικό να υπάρξει η σύμφωνη γνώμη των συλλογικών Οργάνων των Μελετητών, ή τουλάχιστον της πλειοψηφίας αυτών, ώστε η προσπάθεια του ΤΕΕ να έχει μεγαλύτερη βαρύτητα και να μην αντιμετωπίσει πιθανές ενστάσεις.

Οι περισσότερες από τις προτάσεις της Ομάδας Εργασίας μπορούν να προωθηθούν άμεσα, χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., πέραν των διαβουλεύσεων με το ΤΕΕ και τα συλλογικά Όργανα των Μελετητών. Περαιτέρω επεξεργασία και διαβούλευση απαιτούν μόνο οι προτάσεις, που αφορούν σύνταξη νέων Προδιαγραφών Μελετών, επικαιροποίηση υφιστάμενων Προδιαγραφών, ή σύνταξη Κανονισμού Αμοιβών για τις Κατηγορίες Μελετών, που δεν περιλαμβάνονται στον εγκεκριμένο Κανονισμό.